

Vlaams
Parlement

vergadering **C205**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 18 april 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vestiging van bosontginningsbedrijven – 1478 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van Ruimte Vlaanderen inzake het Eurostadion – 1697 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies en de ondersteuning vanuit Ruimte Vlaanderen aan niet-ontvoogde gemeenten, in het bijzonder in het dossier van het Eurostadion – 1700 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het digitaal omgevingsloket – 1605 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over blijvende problemen met betrekking tot het digitaal omgevingsloket – 1611 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen bij de behandeling van digitale bouwaanvragen via het DBA-platform – 1757 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanslepende problemen met de nieuwe omgevingsvergunning – 1764 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over distelbestrijding – 1609 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Herman De Croo aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bestrijding van distels – 1821 (2016-2017)	27
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van Vlaanderen bij de reanimatie van het 'emissions trading scheme' (ETS) – 1523 (2016-2017)	32
VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over Europese adviezen inzake chemische stoffen en de schadelijkheid voor de gezondheid – 1583 (2016-2017)	35
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal ingestelde beroepen bij vergunningsaanvragen – 1602 (2016-2017)	37

- VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van de proefprojecten inzake pmd-inzameling
– 1666 (2016-2017)
- VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de inzameling van plastic-afvalstromen
– 1815 (2016-2017) 40
- VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de inschakeling van energiesnoeiërs voor het uitvoeren van waterscans
– 1668 (2016-2017) 45

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vestiging van bosontginningsbedrijven – 1478 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, naast grotere bedrijven die zich bezighouden met bosexploitatie in het kader van bosbeheer, bestaan er in Vlaanderen ook een aantal kleinere bedrijven die bomen verwerken tot snippers, schors en brandhout. De activiteit van die bedrijven vraagt vaak veel ruimte. In veel gevallen liggen de bedrijven in agrarisch gebied.

Als het enkel gaat om opslag van hout en stalling van machines is dat geen probleem voor zover de plaatselijke ruimtelijke ordening niet wordt verstoord en voor zover het gebeurt in bestaande loodsen die niet moeten worden aangepast.

Bosexploitatie en de productie van brandhout zijn echter geen landbouwactiviteiten, dus wordt er in principe geen stedenbouwkundige vergunning in agrarisch gebied verleend als het gaat om meer dan enkel opslag en stalling. Verder is de geluidsnorm van 45 decibel overdag in een agrarisch gebied niet steeds haalbaar bij gebruik van kettingzagen.

Een alternatief is de plaatsing van zo'n bedrijf in een kmo-zone. De geluidsnormen zijn er soepeler, maar grond en gebouwen zijn er duurder. De meeste kmo-zones zijn ook niet voorzien op de grote behoefte aan oppervlakte, en de meeste kmo-exploitanten zien liever bedrijven met meer arbeidskrachten per hectare terreinbenutting. Het is dus niet altijd zo duidelijk waar dergelijke bedrijven hun plaats moeten vinden.

Minister, is het wenselijk om bosontginningsbedrijven en/of bedrijven die ruw hout verwerken tot brandhout, schors of snippers, toe te laten in agrarisch gebied? Zo ja, onder welke voorwaarden naar plaats of naar bedrijfsactiviteiten? Als het niet wenselijk is om dit type bedrijven te huisvesten in agrarisch gebied, is het dan haalbaar om ze een plaats te geven op lokale of regionale bedrijfsterrainen? Kunnen ze met hun lage verhouding voltijdse arbeidskrachten per hectare aanspraak maken op grond in een kmo-zone? Zo ja, onder welke voorwaarden naar plaats of naar bedrijfsactiviteiten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, agrarische gebieden zoals omschreven in de gewestplannen, zijn gebieden die bestemd zijn voor landbouw in de meest ruime zin. Zelfs met een heel soepele interpretatie kun je moeilijk volhouden dat het verwerken van hout tot houtsnippers onder het begrip landbouwactiviteit valt. Het is dus duidelijk een zonevreemde activiteit.

Wat betekent dat concreet? Het besluit over de toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen geeft mogelijkheden voor opslag, maar niet voor verwerking van materiaal in bestaande gebouwen. Het verwerken van hout is een vorm van industriële of ambachtelijke productie die perfect thuishoort in een industriegebied of in een gebied voor ambachtelijke bedrijven of kmo's.

Vanuit het streven naar een hoger ruimtelijk rendement en het vrijwaren van cultuurgrond voor onze professionele landbouw en de voedselproductie lijken dergelijke activiteiten wel verweefbaar met bedrijvigheid. Het zijn activiteiten van ambachtelijke en industriële aard met een grote behoefte aan technische

infrastructuur en logistieke afwikkeling. Door dergelijke activiteiten te clusteren en te verweven binnen het ruimtebeslag kan dat efficiënter worden georganiseerd.

Afhankelijk van de aard van de activiteit en de draagkracht van de omgeving zal geval per geval een inschatting moeten worden gemaakt van de eventuele inplanting op een terrein. Doorslaggevende criteria zijn onder andere de impact op geluid en mobiliteit die zo'n verweving al of niet mogelijk maken. Veelal zullen de ruimtelijke uitvoeringsplannen van lokale besturen of andere instanties, bepalen of die activiteiten er al of niet kunnen plaatsvinden. Men kan dat gedetailleerder maken en de inrichtings- en beheersaspecten formuleren.

Dat is de stand van zaken. Het moet ad hoc worden beoordeeld op basis van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, maar het betreft dus duidelijk een zonevreemde activiteit die niet zomaar onder agrarische activiteit kan worden gecatalogeerd.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik vat samen: in principe gaat het over een zonevreemde activiteit. Eventueel kan uitsluitend opslag. Mijn bijkomende vraag is: kan dat overal in agrarisch gebied of uitsluitend in structureel aangetaste agrarische gebieden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, waar u mee begonnen bent, is de correcte analyse: het is een zonevreemde activiteit. Het hoort veeleer thuis op een bedrijventerrein dan in de open, agrarische ruimte die we toch met z'n allen in de eerste plaats voor agrarische activiteiten willen voorbehouden. We weten wel dat er wat oprek mogelijk is met multifunctionaliteit en dat soort ideeën die spelen in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

We vinden dat dit geen agrarische activiteit is en dat het zeker niet voor de hand ligt om dat in agrarische zones toe te laten.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, inzake uw bijkomende vraag: dat moet geval per geval worden bekeken in de context. Er is wel een besluit van de Vlaamse Regering dat gaat over de toelaatbare zonevreemde activiteiten.

Opslag valt daar in principe onder, het versnipperen en verwerken zelf in principe niet, maar afhankelijk van de lokale situatie en de voorschriften die er gelden, kan daaraan wel een andere interpretatie worden gegeven.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Dank voor uw verduidelikend antwoord, minister. Om elk misverstand te voorkomen, collega Vandaele, wil ik er nog op wijzen dat mijn vraag geen suggestieve vraag was. Het was alleen een vraag naar meer duidelijkheid voor gemeentebesturen en provincies.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van Ruimte Vlaanderen inzake het Eurostadion – 1697 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies en de ondersteuning vanuit Ruimte Vlaanderen aan niet-ontvoogde gemeenten, in het bijzonder in het dossier van het Eurostadion – 1700 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, op 23 maart raakte bekend dat Ruimte Vlaanderen een negatief advies heeft afgeleverd voor de bouw van het Eurostadion. Dat ongunstig advies is bindend voor de gemeente Grimbergen, die over de bouwvergunning moet oordelen.

De administratie wijst daarbij enerzijds op het 'onopgeloste probleem' van de buurtweg – die weliswaar ondertussen door de gemeente Grimbergen is geschraapt – maar oordeelt tevens dat er onvoldoende is tegemoetgekomen aan de opmerkingen rond mobiliteit. Volgens Ruimte Vlaanderen zijn er immers onvoldoende garanties dat het stadion kan worden aangesloten op de bestaande tram- en metrolijnen, die vooralsnog niet tot parking C lopen. Het sluiten van een mobiliteitsconvenant met De Lijn en de MIVB wordt daarbij vooropgesteld.

In de berichtgeving wordt echter gezegd dat over het overschrijden van het maximumaantal vierkante meters recreatie en kantoren, ik citeer, "uitdrukkelijk geen standpunt ingenomen wordt om twee redenen. Enerzijds is het projectgebied gevat door een niet-afgeschafte buurtweg en anderzijds is het project strijdig met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening", in casu het bouwen binnen een strook van 30 meter langs de autosnelweg.

Het negatief advies van Ruimte Vlaanderen komt niet als een verrassing, maar toch heb ik hierbij volgende vragen.

Kunt u alsnog toelichten of volgens Ruimte Vlaanderen de plannen van Ghelamco passen in het GRUP, het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, en meer bepaald of de plannen beantwoorden aan de opgelegde maxima aan vierkante meter recreatie- en kantooroppervlakte? Volgt de administratie de redenering van de bouwheer dat grote oppervlaktes van het stadion als 'socio-culturele ruimte' kunnen worden ingekleurd?

Hoe ziet u de verdere procedure in dit dossier? Gezien het negatieve advies is de gemeente Grimbergen genoodzaakt om de bouwvergunning voor het Eurostadion te weigeren, doch Ruimte Vlaanderen baseert zich voor zijn negatief advies in grote mate op de – ondertussen afgeschafte – buurtweg. Welke beroepsprocedures kunnen nog worden doorlopen?

Ik heb dezelfde vraag ook aan uw collega Weyts gesteld. Hebt u met hem al overleg gepleegd over de vaststellingen van Ruimte Vlaanderen? Wat zijn de belangrijkste conclusies uit dit eventueel overleg?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben een fan van het parlementaire werk van collega Nevens en volg het op de voet. Uit een schriftelijke vraag van hem blijkt

dat in 2016 niet-ontvoogde gemeenten bijna 4200 adviezen hebben gevraagd aan Ruimte Vlaanderen en dat men in maar liefst 3599 dossiers gewoon geen advies heeft gegeven of de adviestermijn liet voorbijgaan. Collega Nevens is er nog altijd niet goed van. Dat zegt wel iets over de inhoudelijke ondersteuning, of het ontbreken ervan, door Ruimte Vlaanderen.

Ook ik schrok toen ik het advies van Ruimte Vlaanderen over het project op parking C las. Als het de kerntaak van de administratie Ruimte Vlaanderen is om de conformiteit van projecten met ruimtelijke voorschriften af te wegen en ze in haar advies eigenlijk verwijst naar adviezen van andere administraties en een procedure rond een buurtweg aanvoert om te zeggen dat ze in de onmogelijkheid is een advies te geven, dan heb ik toch vragen bij de werking van de administratie.

De gemeente Grimbergen zelf, die niet ontvoogd is, heeft zich wel uitgesproken over de niet-conformiteit met de ruimtelijke voorschriften die in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel staan. Los van het specifieke dossier Eurostadion, kunnen er volgens mij in het algemeen vragen worden gesteld bij de adviesverlening door Ruimte Vlaanderen en de manier waarop ze zich er soms te gemakkelijk van afmaakt, althans die indruk krijg ik.

Daarom heb ik volgende vragen.

Is het u ook opgevallen dat niet-ontvoogde gemeenten soms onvoldoende ondersteuning krijgen?

Hoe staat u er tegenover dat Ruimte Vlaanderen zich er in dit dossier redelijk gemakkelijk van af heeft gemaakt, althans die indruk heb ik, en zich niet op de kerntaak, de conformiteit met bouwvoorschriften, heeft gefocust?

Lijkt het u niet opportuun om de initiatiefnemer in dit dossier volledig te informeren over alle aspecten van goede ruimtelijke ordening? De gemeente Grimbergen heeft het uiteindelijk gedaan.

Op welke manier zal erover worden gewaakt dat alle aspecten van het GRUP, het milieueffectenrapport en de 'goede ruimtelijke ordening' worden nageleefd?

Tot zover mijn lofzang aan collega Nevens en mijn bezorgdheid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het advies van onze diensten is inderdaad gebaseerd op het onopgeloste probleem van de buurtweg. Er is een delegatie naar onze diensten. Zij verlenen autonoom die adviezen, collega Ronse.

De vergunning werd op 27 maart 2017 geweigerd door de gemeente Grimbergen. Tegen deze beslissing staat ook nog een beroepsprocedure open bij de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. De buurtweg is op dit moment nog steeds niet afgeschaft. Er is enkel vanuit de gemeenteraad een voorstel tot afschaffing aan de deputatie overgemaakt.

In complexe dossiers kunnen niet-ontvoogde gemeenten vragen dat ze partneroverleg hebben met de administraties voorafgaand aan de beslissingen. Indien de diensten het nodig achten, wordt bij de officiële adviesvraag bij een aanvraagdossier effectief een schriftelijk advies uitgebracht. Dit gebeurt enkel indien dit advies negatief is of voorwaarden oplegt. Het advies wordt steeds gegeven in het licht van de subsidiariteit inzake verantwoordelijkheid op gemeentelijk of Vlaams niveau. Dat is de weg die we zijn ingeslagen. Ik denk niet dat het de bedoeling is dat we die weg terugschroeven.

Inzake de concrete ondersteuning in dit dossier hebben meerdere personeelsleden van Ruimte Vlaanderen bijstand verleend aan de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren en hebben ze schriftelijk en telefonisch vragen beantwoord. Deze vragen gingen onder andere over de aan te vragen externe adviezen, de organisatie van het openbaar onderzoek en de ingediende bezwaren, het bindend karakter van uitgebrachte adviezen en het archeologisch vooronderzoek. Ik geef u maar een paar voorbeelden.

Voor de behandeling van de bezwaren heeft de gemeente externe juridische ondersteuning gevraagd. In dit dossier heeft Ruimte Vlaanderen dus gefungeerd als een soort van helpdesk voor de gemeente. Algemeen probeert Ruimte Vlaanderen de gemeenten zo veel mogelijk te ondersteunen bij de behandeling van dossiers. Dat gebeurt bij ontvoogde maar ook bij niet-ontvoogde gemeenten.

Om de redenen die ik daarnet aangaf, dus het niet officieel afschaffen van de buurtweg en de strijdigheid van de aanvraag met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden, moest de aanvraag worden geweigerd. Aangezien voor beide argumenten niet in een oplossing kon worden voorzien binnen de toen lopende vergunningsprocedure, heeft het momenteel weinig meerwaarde om een volledige beoordeling van het dossier te maken. De aanvrager zou een nieuw dossier kunnen indienen. Op dit ogenblik is dat niet aan de orde, aangezien er nog een beroepsprocedure mogelijk is. Wanneer een nieuw dossier wordt ingediend, zal Vlaanderen uiteraard de aanvraag opnieuw onderzoeken.

Op dit ogenblik is de aangevraagde vergunning geweigerd. Er staat een beroepsprocedure open bij de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. Indien de deputatie gevat wordt met een beroepsprocedure, zal zij op dat ogenblik een uitspraak moeten doen. Aangezien deze procedure loopt, zal ik daar op dit moment geen uitspraken over doen, maar uiteraard moeten aspecten van het GRUP, het MER en dergelijke nageleefd worden in alle dossiers.

Er wordt ook gevraagd of er overleg is gepleegd met minister Weyts. Er is geen formeel overleg over dit dossier met mijn collega Weyts.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik zal beginnen met het laatste. Ik denk dat het dossier van het Eurostadion toch wel een belangrijk dossier is dat een enorme impact zal hebben op de hele regio, op de ring en rond de ring. In essentie wordt dat vooral wat mobiliteit betreft een heel problematische zaak als het project gerealiseerd wordt op de manier zoals het momenteel voorligt, waarbij een heleboel vierkante meters voor kantoren gepland worden. Het echte probleem is daar natuurlijk de mobiliteit. Het verwondert mij dat u zegt dat u daar nog niet met minister Weyts over hebt overlegd.

Ik ga mij niet uitspreken over het werk van Ruimte Vlaanderen, maar het viel op dat zij alleen focussen op die buurtweg. In dit dossier hebben we dit al eerder gezien: er wordt gefocust op kleine dingen. Het is eigenlijk erg dat de gemeente Grimbergen die buurtweg bij wijze van spreken heeft moeten uitvinden of opgraven om toch maar iets te hebben om dat project te kunnen tegenhouden.

Na de buurtweg was het volgende dat minister Weyts twee percelen grond moest verkopen. Hij heeft dan geweigerd die te verkopen. Hij heeft daar daadkracht getoond. Ik wou dat er in andere dossiers, zoals Uplace, dezelfde daadkracht zou kunnen worden getoond door deze Vlaamse Regering. Ik zou graag beleidsvisie zien. Ik zou eindelijk eens graag willen horen wat deze Vlaamse Regering van plan is met dit dossier, dat een enorme impact zal hebben op de ring en rond de ring.

Ten slotte wil ik nog eens mijn vraag herhalen die ik u al heb gesteld. Er is de mogelijkheid om het project gewoon naar Vlaanderen te halen. Vlaanderen is duidelijk betrokken via de twee percelen. Bent u bereid om het gewoon naar Vlaanderen te halen? Dit overstijgt immers de capaciteiten van de gemeente Grimbergen. Het is een dermate belangrijk dossier dat het absoluut nodig is dat de Vlaamse Regering daar beleidsvisie in toont en het naar zich toetrekt.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik denk dat Vlaanderen heeft gedaan wat het moest doen in dit dossier. Ik zie ook niet onmiddellijk in waarom Vlaanderen dit nu naar zich moet toetrekken. Als de aanvrager vindt dat er een nieuwe aanvraag moet worden ingediend, dan kan dat via de omgevingsvergunning en komt het sowieso bij Vlaanderen terecht. Ik denk niet dat wij promotor moeten spelen van dat dossier. Ik denk dat we duidelijk geweest zijn dat het een dossier is dat haaks staat op voorschriften en op wat het initieel eigenlijk was en waar de vorige regering principieel mee instemde, namelijk een voetbalstadion en zo meer. Dat is het allemaal niet meer. Het is nu puur een kantorencomplex.

Ik ben blij te horen van de minister dat Ruimte Vlaanderen achter de schermen blijkbaar wel inspanningen heeft geleverd. Die zijn natuurlijk niet zo visibel. Ik ben het iets minder eens met het gegeven dat men zich in het advies niet ten gronde kon uitspreken door die andere elementen. Ik vind dat een beetje raar. Het is de kerntaak van de administratie om na te gaan of alles strookt met de goede ruimtelijke ordening.

Ik vind dat die administratie haar job grondig moet doen en niet moet verwijzen naar wat al dan niet door andere administraties of diensten kan worden gedaan. Los van dit dossier moeten we het debat voeren over de werking en over de manier waarop Ruimte Vlaanderen adviezen formuleert. Minister, ik maak daarmee geen politiek statement over uw beleid, maar wanneer die administratie zich er te gemakkelijk van afmaakt – of althans die indruk wekt – wanneer het gaat over adviezen aan niet-ontvoogde gemeenten door te verwijzen naar andere administraties, dan vind ik dat spijtig. Vlaanderen heeft die bevoegdheid nu en heeft lang gestreden voor meer autonomie. We moeten die dan ook ten volle benutten. Het debat over de werking van Ruimte Vlaanderen moet volgens mij zeker worden gevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Procedures moeten worden nageleefd. Het is in dit geval Grimbergen die als niet-ontvoogde gemeente al dan niet een bouwvergunning moet afleveren. Een adviesinstantie die een advies verleent, kan ook autonoom dat advies beoordelen. Ik maak de vergelijking met wat minister Weyts destijds heeft gezegd inzake het advies van het Agentschap Wegen en Verkeer. We moeten de voorgeschreven procedures respecteren en moeten niet meer of minder doen in dit dossier dan in alle andere dossiers.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters heeft gezegd waar het om gaat. Dit is een delegatie in onze diensten waar wij niet in tussenkomen. Wij gaan niet actief ingrijpen in adviezen die worden geformuleerd. Wij moeten respect hebben voor de rol van onze diensten.

Mevrouw Segers, we hebben de discussie al gevoerd over de vraag of Vlaanderen dit nu al dan niet naar zich toe moet trekken. Tijdens die discussie heb ik uitdrukkelijk gezegd dat dit niet kan. Wanneer er een nieuw dossier wordt ingediend, dan is het een omgevingsdossier waar Vlaanderen dan wel voor bevoegd is. We

moeten echter heel correct de procedures toepassen. Ik kan me niet voorstellen dat iemand hier ervoor zou pleiten in te gaan tegen een procedure of ons te vergalopperen in zaken die niet kunnen en dan achteraf procedurefouten te maken waardoor we nog verder van huis geraken. Ik zal dat niet doen en ik zal de procedures en de diensten die op een onafhankelijke manier hun werk doen, respecteren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Wat procedures en rechtszekerheid betreft, ben ik het met u eens, maar de facto heeft minister Weyts dit project al afgeschoten door te weigeren die twee percelen grond te verkopen. Ik roep dan ook op om vanuit de Vlaamse Regering één visie te formuleren op dit dossier.

Het is wel mogelijk om dit dossier naar Vlaanderen te halen. De gemeente Grimbergen kan het hele procedureverloop niet aan en ik roep dan ook op om visie te tonen op de wijze waarop al die projecten zullen kunnen worden gerealiseerd op en rond de Brusselse ring. Wij staan er vandaag al vast, maar we zullen compleet komen vast te staan wanneer die projecten, van het voetbalstadion tot Uplace, zullen worden gerealiseerd.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben het eens met het tweede deel van uw antwoord, namelijk dat we de regels niet moeten wijzigen en het project niet naar Vlaanderen moeten halen. We moeten elk project op een correcte en neutrale basis volgens de wettelijke regels en normen beoordelen. Het zal naar Vlaanderen komen wanneer men het via een omgevingsvergunning aanvraagt door een classificatie. Ik weet natuurlijk niet wat de bouwheer nog van plan is. Dat is ook niet mijn zaak.

Ik ben het er niet mee eens en ben zelfs een beetje boos wanneer hier de indruk wordt gewekt dat ik zou suggereren te willen ingrijpen in de werking of de adviezen van de administratie. Dat doe ik helemaal niet. Ik zeg wel dat een advies van een administratie als Ruimte Vlaanderen moet gaan over ruimtelijke ordening en de conformiteit met bepaalde zaken. Dat mogen we als politici toch verwachten.

Als politici moeten wij niet zeggen of iets positief of negatief moet zijn maar het moet wel gaan over conformiteit. Zo moet een advies vanuit Milieu ook gaan over de conformiteit met een MER-rapport. Los van dit dossier moeten we die discussie toch zonder taboes kunnen voeren. Wanneer een administratie als kerntaak advies geeft, dan mogen we daar als politici toch iets over zeggen en hoeven we niet te worden afgeschilderd als zouden we willen ingrijpen in de adviezen of in de autonomie van die administratie.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het digitaal omgevingsloket
– 1605 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over blijvende problemen met betrekking tot het digitaal omgevingsloket
– 1611 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen bij de behandeling van digitale bouwaanvragen via het DBA-platform
– 1757 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanslepende problemen met de nieuwe omgevingsvergunning
– 1764 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Aangezien het hier gaat over een technische materie, heeft minister Schauvliege de heer Van Lindt, gevraagd om te antwoorden op de technische vragen.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Er is heel wat te doen geweest over de omgevingsvergunning, over het omgevingsloket en over de digitale bouwvraag. We hebben in het parlement een open hoorzitting gekregen waaruit is gebleken dat alle actoren waaronder gemeenten, architecten, bouwheren, experts en parlementsleden, veel begrip hebben voor het feit dat dit geen evidente oefening is. Er wordt een culturele omslag gemaakt, en daar zijn heel veel spelers mee gemoeid.

Er is wel wat minder begrip voor het feit dat er nog altijd problemen zijn met een aantal zaken die op zich evident lijken. Zo hebben architecten nu al uren gespendeerd aan freelancers om te proberen die bouwvraag in te dienen. Ik ben zelf ook gecontacteerd door nogal wat architecten die zeggen dat het een fortuin kost om te proberen dit in orde te krijgen.

Minister, tijdens het paasreces hebt u kort op de bal willen spelen door een technische bijsturing door te voeren. Ik heb mails ontvangen van verschillende gemeenten waaronder Kapelle-op-den-Bos en van de stad Gent die zeggen dat die technische bijsturing voor hen niet mogelijk is omdat die haaks staat op de wetgeving. Ik krijg die mails doorgestuurd van architecten die zeggen dat de gemeenten niet mee willen met die technische bijsturing.

Andere architecten gaan naar de gemeente, maar daar is niet duidelijk of er één of meerdere plannen moeten worden ingediend. Dat zijn allemaal zaken die toch problematisch kunnen worden genoemd.

Er zijn ook dubbelzinnigheden. Is de schaalgrootte 1 op 100, 1 op 50? Veel gemeenten geven daar een verschillende interpretatie aan. Wanneer de vraag wordt gesteld aan Ruimte Vlaanderen, dan is het antwoord dat de gemeente in eerste instantie moet beslissen. En wanneer de architect fout was, moet de gemeente zeggen op welke manier het de volgende keer moet gebeuren.

Er is ook het verhaal van de vectoriële pdf. Dat is voor velen een raadsel. Velen vragen zich af wat dat is, dat was de vraag van de maand.

Dan is er ook het probleem van de aanvragen die zijn ingediend na 23 februari. Stel dat de vergunning wordt geweigerd en ze willen in beroep gaan, kunnen ze dan nog in beroep gaan? Bij sommige gemeenten kan dat niet omdat de aanvraag niet wettig was.

Dat zijn allemaal zaken die het moeilijk maken om in een sector die zo belangrijk is in Vlaanderen en waar zoveel spelers bij betrokken zijn, op een deftige manier actief te zijn.

Ik herhaal waar ik mee gestart ben. Begrip is de rode draad doorheen het veld, het ecosysteem aan spelers. Ook in de mails die ik krijg doorgestuurd, is er nog altijd enig begrip maar veel rek zit daar niet meer op.

Minister, op welke manier kijkt u zelf aan tegen het feit dat zowel het Vlaams omgevingsloket als het DBA-loket (Digitale Bouwaanvraag) geen mogelijkheid biedt om de digitale plannen in het kader van het openbaar onderzoek in te kijken? Dat was een van de downgrades die we hebben vastgesteld tijdens de hoorzitting. Tijdens een demonstratie zagen we dat digitale plannen in het kader van een openbaar onderzoek niet consulteerbaar zijn. Zal dat worden aangepakt?

Welke stappen zult u ondernemen om deze disfunctionaliteiten zo snel mogelijk te verhelpen en wat is daar de timing?

Welke impact heeft dit op de rechtsgeldigheid van de procedures en de al toegekende en toekomstige vergunningen?

Dit zijn drie pertinente vragen die ik in eerste aanleg had gesteld. Ik heb er nog een vierde, die niet in mijn schriftelijke voorbereiding staat, maar die ik toch mondeling zal stellen en waar u uiteraard nu niet op hoeft te antwoorden.

Ik houd mijn hart vast, en velen met mij, voor de deadline voor de omgevingsvergunning. Nu hebben we de problemen met het digitale loket. Wat zal dat zijn wanneer we het omgevingsloket hebben? Als u uw plan van aanpak geeft, kunt u dan ook de stand van zaken geven voor het omgevingsloket?

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, mijn vraag gaat in dezelfde richting. Het gaat om eenzelfde bezorgdheid. Ik was niet van plan om daar nog verdere vragen over te stellen omdat we allemaal weten dat het gaat over een zeer grote omslag. Naast de vergunning op zich is er bovendien het digitale karakter ervan. Misschien bent u een beetje te ervaren in uitvoerende politiek om met een vergrootglas op een grote verandering te kijken.

De signalen dat het niet goed loopt, blijven echter komen. Mijn vraag gaat niet over klachten van gemeenten of provincies maar wel van architecten. Ik citeer even uit een mail van een architect: "Het platform dat verplicht te gebruiken is voor de digitale bouwaanvraag sinds 23/2 is totaal onwerkbaar. Volgens de verantwoordelijken is er geen fundamenteel probleem maar dagelijks verliezen wij net als onze confraters, gemeentebesturen uren door een gebrek aan performantie van het systeem."

Daarop citeert hij uit het antwoord dat hij van de helpdesk heeft gekregen en dat hem zeer verontrust: "Er werd inmiddels bijkomend geheugen toegekend aan de toepassing. Bij een eerste analyse blijkt dat een duurzame oplossing een 20-tal programmeerdagen vergt, waarna er een testfase en acceptatiefase volgt. Dat betekent dat er pas rond eind april een duurzame oplossing kan uitgerold worden. Tot dan kunnen we enkel de raad geven om het later nog eens te proberen. We beseffen dat dit erg vervelend is voor de gebruikers, maar op dit ogenblik helaas onvermijdelijk."

Dat is het antwoord van de helpdesk dat de architect in zijn mail zet. De architect vervolgt: "Ik vind het alvast onbegrijpelijk dat dit systeem verplicht te gebruiken is terwijl het blijkbaar helemaal niet klaar is. Het is niet mogelijk tijdens de normale kantooruren een aanvraag te doen op een normaal werktempo."

Minister, dit was één architect, maar er zijn er meerdere die ons contacteren. Zij krijgen van het digitaal omgevingsloket regelmatig foutmeldingen. Hebt u er weet van dat dit een algemeen probleem is? Ik denk dat u intussen in de kranten daar een antwoord op hebt gegeven, maar deze vraag was opgesteld voor uw reactie.

Volgens de ontwikkelaar van het omgevingsloket betekent dit dat pas eind april een duurzame oplossing kan worden uitgerold. Moeten architecten die dit bericht krijgen, inderdaad nog tot eind april verder werken op deze manier?

We zijn nauwelijks een maand verwijderd van de ultieme datum van 1 juni, datum waarop de totaliteit van de digitale bouwaanvraag voor alle gebruikers in orde moet zijn. Is deze deadline van 1 juni nog altijd haalbaar volgens u?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ook ik heb op 31 maart een vraag om uitleg ingediend over de problemen van het DBA-platform. Dat dateert van september 2014. Tegen midden 2016 waren er een tweehonderdtal lokale besturen aangesloten, en per 1 december 2016 waren alle lokale besturen aangesloten op het DBA-platform. Per 23 februari moeten alle professionelen bouwaanvragen indienen via dat platform.

In de Orde van Architecten zijn ruim 7500 architecten ingeschreven. We hebben ruim 170 milieuadviesdeskundigenbureaus. Samen met de 308 gemeenten is dat een heel grote groep. We merken dan ook duidelijk dat het DBA-platform die grote groep klaarblijkelijk niet kan verwerken. Op 30 maart 2017 is er een storing geweest, op 5 april was er opnieuw een storing op het DBA-platform en dat roept natuurlijk heel wat vragen en klachten op bij de professionelen, de architecten. Zij hebben heel wat klachten over de lange duur om een dossier in te dienen, maar ze gebruiken ook al woorden als broodroef omdat het voor hen bijna onmogelijk wordt om dossiers digitaal in te dienen.

Bij een 1200-tal leden van de Vlaamse architectenorganisatie (NAV) werd een enquête afgenomen. Daarvan geeft 80 procent aan dat er toch al heel wat problemen waren met het DBA-platform. Zo zijn er problemen met de performantie van het DBA-platform. Daarvan werd aangekondigd dat men daar niet meer op zou inzetten, gelet op het feit dat aan het DBA-platform een einde komt op 1 juni 2017, omdat vanaf dan alles zou verlopen via het digitaal omgevingsloket. Onze gemeente is een van de weinige gemeenten die nu al werkt op het digitaal omgevingsloket. Ook daar zijn er nu al heel wat problemen en is er geen sprake van een performante werking van dat systeem. Het systeem loopt heel vaak vast. Het is ergerniswekkend voor de professionele gebruikers, maar ook voor een aantal ambtenaren, want ook zij vinden dossiers vaak niet terug.

Telkens als we als lokaal bestuur een klacht indienen bij Ruimte Vlaanderen, wordt daar wel goed en accuraat op geantwoord. We mochten ook al twee keer een bezoek ontvangen om het systeem te laten bijwerken. Niettemin stelt onze lokale softwareleverancier zich ernstige vragen bij de toekomstige werking, maar hij niet alleen. Inmiddels hebben we een schrijven ontvangen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). De VVSG heeft de boodschap gekregen dat als het voor de professionele indiener van een dossier niet lukt, men dan maar een dossier via een USB-stick of via Wetrans moet proberen over te maken aan de lokale besturen zodat zij zullen trachten het dossier via DBA of via het omgevingsloket digitaal in te dienen. Als we die kant opgaan, als we

straks alles via een USB-stick of Wetrans laten bezorgen aan lokale besturen, komt er een enorme werklust op de lokale besturen terecht, want ook voor hen loopt het systeem geregeld vast.

Los daarvan hebben we ook de helpdesk. Met alle respect voor die mensen, want ik denk dat zij heel veel worden bevraagd op dit ogenblik, maar ook daar krijgen we soms antwoorden te horen zoals: 'Dien uw dossier 's morgens vroeg om 6 uur in, dan zijn er nog niet zoveel mensen actief op het digitale loket.' Ik weet niet of dat correct is, maar wij horen toch verhalen dat mensen met een USB-stick naar het lokale bestuur gaan dat hen dan verder probeert te helpen.

Minister, hoeveel meldingen of klachten heeft de helpdesk sinds 23 februari 2017 ontvangen over de werking van het DBA-loket en over het digitaal omgevingsloket? Kunt u verduidelijking geven over het aantal meldingen en het aantal klachten? Ik heb van architecten gehoord dat ze dan wel een formele klacht hebben ingediend, maar dan pas een week later bevestiging kregen van die klacht, maar dat was niet meer dan een nummer waaronder hun klacht werd gecatalogeerd.

Welke maatregelen werden sinds de meldingen en/of klachten over de behandeling van het DBA-loket reeds genomen? Met welk resultaat? Zal men het DBA-loket niet verder bijsturen tot 1 juni, omdat er dan sowieso een einde komt aan dat loket als iedereen op het omgevingsloket zit? Welke maatregelen gaat u nemen om de moeilijkheden die op dit ogenblik worden aangekondigd, zo snel mogelijk te verhelpen? Wordt er nog een bijkomend overleg ingepland met de Orde van Architecten en de Vlaamse vereniging van de architecten en andere betrokken instanties, zoals de VVSG, want die heeft toch heel hard aangedrongen dat ten behoeve van lokale besturen de werklust niet mag stijgen? Daarom is het toch aangewezen dat er snel een bijkomend overleg komt.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): In de vorige vragenronde waren er bezorgdheden dat de initiatiefnemer van het Eurostadion snel een nieuwe vergunningsaanvraag zou indienen. Ik denk dat die bezorgdheid volkomen onterecht is, want als die dat vandaag zou proberen, zou het gewoon niet lukken. Niemand hoeft daar dus wakker van te liggen. Die aanvraag zou nooit binnen geraken.

Ik wil de bloemlezing die de collega's voor mij hebben gegeven, niet herhalen. Ik kan wel nog enkele zaken toevoegen over architecten die 's nachts hun aanvraag pagina per pagina proberen in te dienen omdat het 's avonds en 's nachts soms nog lukt, maar overdag helemaal niet. Daar zijn massa's voorbeelden van, en ook mogelijke gevolgen zoals aankoopopties die vervallen wanneer een dossier niet op tijd wordt ingediend. Ik ben er mij van bewust dat heel wat gemeentebesturen en architecten alles doen om daar zo flexibel en pragmatisch mogelijk mee om te gaan en naar oplossingen zoeken.

Ik kan toch niet voorbij aan de vaststelling dat dit hun job niet zou moeten zijn, vooral niet als het gaat over de digitale bouwaanvraag. De aanzet van heel deze discussie was de motivering om de omgevingsvergunning uit te stellen, maar de verplichting voor professionele gebruikers om de DBA onmiddellijk te doen. In februari was te horen dat dit systeem uitgeprobeerd en klaar was en dat de professionelen zaten te wachten en dat iedereen er klaar voor was. Er waren al proefprojecten geweest met de digitale bouwaanvraag bij verschillende gemeentebesturen, dat zou dus allemaal geen probleem zijn.

We zijn ondertussen voorbij de helft van de overgangstermijn tot 1 juni, wanneer de volledige omgevingsvergunning digitaal zou moeten worden ingediend, maar de problemen worden blijkbaar alleen maar erger. Als ze al niet erger worden, dan is

het niveau van de problemen vandaag compleet tegenstrijdig met de verklaringen die daar eerder over zijn gedaan. Blijkbaar is er bijzonder overhaast te werk gegaan bij het invoeren hiervan. Bij heel wat gemeentebesturen leeft het gevoel dat de Vlaamse overheid het probleem heeft doorgeschoven naar de gemeentebesturen. Zij mogen de problemen proberen op te lossen, zij worden met de klanten en met alle mogelijke discussies geconfronteerd en zij staan op dit ogenblik in de vuurlinie voor een probleem dat ze in wezen niet hebben veroorzaakt.

Mijn vraag om uitleg was in de eerste plaats bedoeld als antwoord op een alarmkreet die ik van een aantal architecten heb gekregen, maar evengoed van een aantal gemeentebesturen. Er is grote bezorgdheid over de stand van zaken en wat men daar echt aan gaat doen en hoe de gemeentebesturen er in godsnaam in zullen lukken op 1 juni de volledige verantwoordelijkheid voor al de rest er ook bij te nemen.

Ik verneem van nogal wat gemeenten dat er voor het omgevingsloket qua proefplatform voor de medewerkers en de ambtenaren helemaal niks is. Dat maakt mij nogal bezorgd. Het gaat niet alleen over kleine dorpen – niet dat ik een gebrek aan respect heb voor die kleine dorpen. Maar blijkbaar is er toch een fundamenteel probleem met de manier waarop dit is voorbereid en georganiseerd en met de uitrol van heel dit systeem. Op dit ogenblik staan we na anderhalve maand overgangperiode blijkbaar niet verder dan hier en daar een paar lapmiddelen aanbrengen die het systeem structureel niet werkbaar maken. Misschien is de meest nuttige vraag die je kunt stellen de volgende: minister, hoe gaat dit in godsnaam lukken tegen 1 juni, zoals het op dit moment loopt? Ik zie het niet gebeuren en ik hoor dat nogal wat mensen stilaan beginnen te vergelijken met de informatisering van Justitie. Ik hoop dat we daar niet naartoe aan het gaan zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, zoals gevraagd aan de voorzitter, zou ik graag het woord geven aan de mensen die hier dagelijks mee bezig zijn, die met bloed, zweet en tranen proberen alle oplossingen uit te werken en vlot te laten verlopen. Er waren vragen over wat er fout is gelopen in de voorbereiding en hoe we het verder zullen aanpakken en wat met de datum van 1 juni waarop het omgevingsloket operationeel zou moeten zijn. De meeste vragen gaan over DBA, de Digitale Bouwaanvraag, die al een tijdje loopt, maar doordat er plots veel aanvragen zijn, zijn er serieuze fouten en zaken die vastlopen. Op 1 juni start het omgevingsloket, waar ook een aantal problemen mee zijn volgens mevrouw Peeters. Daarom is het goed dat ik de mensen die er alle tijd en energie in hebben gestopt en dat ook nog altijd dag en nacht doen, eerst het woord geef om uit te leggen wat er fout loopt, hoe het zal worden aangepakt om het op te lossen en wat met 1 juni. Ik zal dan in opvolging daarvan op andere punctuele vragen een antwoord formuleren.

De heer Paul Van Lindt, projectleider Digitale Bouwaanvraag, Departement Ruimte Vlaanderen: Op dit ogenblik zijn er effectief een aantal problemen met de digitale bouwaanvraag. Er is een totaal verschillende technische architectuur tussen de digitale bouwaanvraag en de digitale omgevingsvergunning. Er is een verschil qua technologie, platform, aanpak enzovoort. De performantieproblemen die we sinds begin maart ondervinden in het kader van de digitale bouwaanvraag, zijn van een andere orde dan de technologische complexiteit van de digitale omgevingsvergunning. Die worden ook op een andere manier aangepakt.

De digitale bouwaanvraag is een project dat in productie loopt sinds 1 september 2014. Alle Vlaamse steden en gemeenten zijn op 1 december 2016 aangesloten, en dat heeft tot een boost geleid van het aantal ingediende dossiers van 1000 in de maand december, en die zijn allemaal op een relatief vlotte manier, soms zelfs zeer omvangrijke dossiers, ingediend en ook behandeld door de lokale besturen.

De toename die we begin maart hebben gekend, heeft effectief tot problemen geleid waarbij een aantal gebruikers time-outs kregen, de boodschap dus dat hun verzoek om informatie in het systeem te stoppen of eruit te halen, niet kon doorgaan door de overbevraging van het systeem. Dat neemt niet weg dat een heleboel gebruikers wel degelijk ... Op zich is het niet goed dat mensen foutboodschappen krijgen. We doen er alles aan om de performantie op te krikken tot een meer dan aanvaardbaar niveau, zodat iedereen op een vlotte manier kan werken. Dat blijft onze ambitie, ook vandaag nog, voor de digitale bouwaanvraag. De facto worden er altijd nog heel veel dossiers ingediend en correct digitaal behandeld door onze eigen diensten of door de lokale besturen.

Als ik me niet vergis, werden er in de maand maart meer dan 2900 dossiers ingediend en meer dan 1000 dossiers alleen al in de eerste week van april. Ook vorige week werden er per dag gemiddeld ongeveer 175 dossiers ingediend. Het kende een fluctuerend verloop, doordat effectief aan de performantieproblemen werd gewerkt.

Een eerste ingreep gebeurde op 23 maart. Op dat ogenblik zijn er aanpassingen gedaan aan zowel zoekopdrachten, als geheugen, indexeringen, het maximum aantal gelijktijdige gebruikers: een hele set van ingrepen om de performantie omhoog te krikken. Die dag en de daaropvolgende maandag liep het effectief een stuk beter en werden er elke dag meer dan 200 dossiers ingediend.

Dinsdag kenden we een ander probleem van technische aard, dat te maken had met het opladen van bestanden. Daardoor raakte het systeem opnieuw in problemen. Dat had niets met de performantie te maken, maar was een puur technisch issue. Dat hebben we vrijdag opgelost, nadat we het systeem een dag moesten stilleggen om de problemen opgelost te krijgen. Nadien draaide het hele systeem weer een stuk performanter.

Ondanks deze verbeteringen en het systematisch stijgend aantal dossiers, bleven gebruikers nog altijd foutboodschappen krijgen door time-outs en doordat er nog altijd te weinig gelijktijdige gebruikers mogelijk waren. We waren dan eind maart en hebben toen beslist de hele toepassing te migreren naar een andere serverstructuur, die meer mogelijkheden biedt op het vlak van toegang, aantal gebruikers, aanpak. Die migratie moet natuurlijk technisch ook worden voorbereid. We kunnen de toepassing niet zomaar van vandaag op morgen op een ander systeem zetten. Het systeem moet worden opgezet en getest. Dat is een heel proces dat ongeveer twee weken in beslag neemt. Normaal is vandaag de migratie naar de nieuwe infrastructuur uitgevoerd.

Bijkomend voordeel van deze migratie is dat we nu van zeer nabij kunnen monitoren. Onze dienstleverancier heeft een heel performante monitoringtool beschikbaar besteld waarmee we heel gedetailleerd kunnen zien wat er eventueel nog problemen kan opleveren en waar we moeten bijsturen om de performantie tot en met 31 mei van dit jaar optimaal te krijgen.

We volgen de zaken nog altijd elke dag. Halfweg vorige week, nog voor de migratie, waren de resultaten vrij bemoedigend. Na de migratie van vandaag moeten we opnieuw kijken wat de resultaten zijn en hoe we nog verder kunnen bijsturen. Binnen IT zijn performantieproblemen een van de moeilijkste dingen, omdat er hele reeks factoren aan de basis van kunnen liggen. Het kan te maken hebben met code, infrastructuur, databankinstellingen en dergelijke. Dat moet allemaal gefinetuned worden om de performantie te kunnen opkrikken, zodat alle gebruikers die vandaag het systeem moeten gebruiken, het ook kunnen gebruiken.

Omdat heel wat architecten effectief met die problemen werden geconfronteerd, zijn er gesprekken geweest met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en het Netwerk Architecten Vlaanderen om te zoeken naar tussenoplossingen voor

dossiers die dringend moeten worden ingediend of geblokkeerd zijn geraakt. Dat heeft geleid tot de aanvullende technische richtlijn die het departement heeft uitgevaardigd om dergelijke dossiers te deblokkeren. Intussen hebben we van bepaalde besturen, die al vrij veel dossiers digitaal indienen, gehoord dat het bij hen relatief goed liep. Het verschilt echt een beetje van de ene tot de andere persoon. Dat neemt niet weg dat we al die problemen zeer ter harte nemen en individueel proberen op te volgen en te behandelen. Alle klachten worden zeker van dichtbij bekeken. In verband met het performantieprobleem kunnen we weinig meer doen dan zeggen dat we er alles aan doen om de performantie op te krikken. Elke dag worden daarvoor indien nodig nieuwe acties opgezet. Als het nu nog niet voldoende is, zijn er nog zaken die we de komende weken verder kunnen uitvoeren.

De omgevingsvergunning is een heel ander verhaal. Dat systeem heeft een veel complexere inhoud, die te maken heeft met het digitaal verwerken van inderingen en verkavelingen. Er is een heel andere technische architectuur opgezet om communicatie en uitwisseling mogelijk te maken tussen het centraal systeem en de dienstleveranciers van de lokale besturen. Dat noemen we technisch granulaire webservices. Op termijn moet dat zorgen voor een veel onderhoudsvriendelijker systeem, zodat er bij wijzigingen aan de regelgeving veel minder ingrepen nodig zijn om het systeem up and running te houden en bij te sturen.

Het loket werkte in een eerste fase met dezelfde webservices, zowel om ze voor het gebruik grondig te kunnen uittesten, als om te kunnen kijken welke effecten het systeem heeft. Op het ogenblik is onze dienstleverancier bezig de loketwerking te optimaliseren, zodat de performantie op het gewenste niveau komt en we alle gebruikers veel betere responstijden kunnen bieden. De problemen die sommige gebruikers bij de omgevingsvergunning ondervinden, zijn dus van een totaal andere orde dan bij de digitale bouwaanvraag.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De vraag over het openbaar onderzoek heeft met de uitleg van Paul Van Lindt nog geen antwoord gekregen. Hoe komt het dat het dossier niet zomaar digitaal kan worden ingekeken? Dat geldt zowel voor het omgevingsloket als voor het DBA-loket, omdat op de ingediende plannen ook auteursrechten van de architect rusten en ze dus niet zomaar via internet in de openbaarheid kunnen worden gegooid. Het gaat vaak ook om privacygevoelige of confidentiële informatie. Als een burger tijdens een openbaar onderzoek inzage van het dossier wil, dan moet hij daarvoor naar het gemeentehuis gaan. Daar kan hij het dossier digitaal inzien. De lokale besturen moeten zich daarop dan ook organiseren. We hebben inderdaad wat vragen van lokale besturen gekregen over hoe ze daarmee moeten omgaan. Daarom biedt het DBA-loket de mogelijkheid additioneel een dossier in pdf-formaat te downloaden en wordt er gratis een softwarepakket ter beschikking gesteld om die plannen te visualiseren, ofwel enkel in leesmodus, in het kader van een openbaar onderzoek, ofwel in een modus waarbij lokale besturen er ook zaken in kunnen aanbrengen.

Verder zijn volgens mij alle vragen beantwoord.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank voor uw antwoord, minister, en voor uw uitgebreide toelichting, mijnheer Van Lindt. Uiteraard twijfel ik er niet aan dat Ruimte Vlaanderen alles op alles zet om de performantie te optimaliseren. Ik heb ook alle begrip voor technische problemen. Daarmee ben ik ook begonnen, en ik meen dat ook echt. Het is een heel moeilijke operatie.

Toch zijn voor mij bepaalde zaken nog niet uitgeklaard, en ik begin bij de auteursrechtelijke bescherming. Dat argument hoor ik voor het eerst, en ik vind

het een beetje raar. Als burger kan ik een dossier wel inkijken. Het is dus de facto openbaar. Uiteindelijk heeft het plan van een architect ook een impact op de omgeving, en iedereen heeft het recht om plannen met een impact op de omgeving te consulteren.

In sommige gemeenten kan de burger wellicht ook foto's nemen van de documenten die hij gaat inzien in het kader van een openbaar onderzoek. Ik weet het niet zeker en collega Vandaele, die ik consulteerde, ook niet, maar misschien kan het in de ene gemeente wel en in de andere niet. Het auteursrechtelijk argument vind ik dus een beetje raar.

Een tweede punt is de aanvullende technische richtlijn. Godzijdank hebben we in 2015, in het kader van het verzameldecreet, een amendement ingediend om de Vlaamse Regering de macht te geven bij problemen met het digitale verhaal effectief op te treden. Die aanvullende technische richtlijn is daarvan een eerste emanatie. Ik blijf echter een beetje op mijn honger zitten. Een architect laat me in een mail het volgende weten: "Ambtenaar bevoegd voor digitale bouwvoorvragen van Kapelle-op-den-bos deelde mee dat de omzendbrieven en aangepaste technische richtlijn van de Vlaamse overheid in strijd zijn met de geest van haar eigen wetgeving. Voormelde documenten zijn onwettig. Wat betekent dat onder geen enkele omstandigheid een afwijking kan worden verleend." Voor alle duidelijkheid, ik heb niet eens nagekeken wie er die gemeente bestuurt. Dat maakt me ook allemaal niets uit en ik wil daar geen politieke discussie van maken of iemand de zwartepiet toespelen. Als bepaalde gemeenten zo reageren tegenover architecten, dan moeten we dat dringend herbekijken. Hoe zit het dus met de aanvullende technische richtlijn?

Ten derde is er de rechtszekerheid. Kan iemand die op papier een aanvraag indient, bij een weigering nog in beroep gaan? Ik hoop het wel en we moeten daar dringend duidelijkheid in brengen.

Ten slotte kom ik bij zaken die fundamenteel zijn en weinig te maken hebben met de performantie van de systemen, namelijk de discussies over vectoriële pdf en schaalgrootte. Allemaal zaken die we moeten oplijsten en waarvoor we hopelijk een actieplan hebben dat gedragen wordt door NAV, Bouwunie, Confederatie Bouw, VVSG, VVP en het parlement, zodat we met vertrouwen kunnen voortwerken aan het hele verhaal.

Vier fundamentele punten staan dus nog open, en ik vermoed dat we daarmee de tweede ronde nog goed kunnen vullen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Dank voor uw uitleg, mijnheer Van Lindt. De fundamentele vraag is of we te maken hebben met normale kinderziekten, die eigen zijn aan een omschakeling naar een volledig ander systeem en waarvoor we alle begrip hebben, dan wel of het gaat om een structureel probleem, waarvan we nog lang last zullen hebben. Het is niet omdat ik tot de oppositie behoor, dat ik het negatieve wil zien. Ik ben oprecht bezorgd. Zijn het maar kinderziekten en is het een kwestie van een paar weken voor alles in orde is en het systeem vlot kan lopen? Of gaat het om structurele problemen? Ik ben een beetje bang dat het om het laatste gaat.

U spreekt over een ingreep op 23 maart, een aanpassing van het geheugen. Voordien was er ook al een aanpassing van het geheugen gebeurd, zoals blijkt uit de mail die ik daarnet voorlas. Dan volgt er nog een ingreep en altijd gaat het beter, al blijven er klachten komen. En dan ineens bent u overgeschakeld naar een andere serverstructuur. Ik ben technisch niet zo goed op de hoogte, maar dat maakt me toch een beetje ongerust. Het aanpassen van het geheugen

behoort nog tot het oplossen van kinderziekten, maar overstappen naar een andere serverstructuur lijkt me van een andere orde. Ik blijf me dan ook afvragen hoe het met de deadline van 1 juni zit.

Want in de mail van de architect die de helpdesk citeert, gaat het over een eerste analyse, een duurzame oplossing, twintig programmeerdagen, testfase, acceptatiefase. Dat is nu allemaal weg, want er is een andere serverstructuur. We zitten dus in een andere realiteit. Om me echt te overtuigen dat het niet om een structureel probleem gaat waar we nog lang mee te maken zullen hebben, is mijn vraag: wanneer denkt u dat de problemen echt van de baan zullen zijn? Is 1 juni haalbaar? Als 1 juni niet haalbaar is, dan heb ik liever dat in plaats van het een paar maanden verder te slepen, het ineens een half jaar verder wordt gezet en dat er degelijk en fundamenteel in de diepte kan worden gewerkt. Begrijpt u?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil de heer Van Lindt en de minister danken voor hun antwoord. Ik moet toch ook wel aangeven dat bij mij de zorgen helemaal niet weg zijn. Mijnheer Van Lindt, u zegt dat de problemen met de DBA te maken hebben met de performantie. Dat programma dateert inderdaad van midden 2014 en het kan sinds 2016 door alle lokale besturen worden gebruikt, en sinds februari 2017 moet het door alle professionelen worden gebruikt. U zegt dat er een toevloed is aan dossiers, namelijk 175 dossiers per dag. Dat maakt dat er nu performantieproblemen zijn. Die worden bijgestuurd. Wij nemen daar akte van, maar ik maak me tegelijkertijd zorgen voor het digitale omgevingsloket straks. U geeft aan dat dat op een heel andere technologie werkt, op een heel andere server, maar ook daar stellen we vandaag vast dat er al heel wat problemen zijn, ook inzake performantie.

Toen destijds gekozen is voor de datum van 23 februari tot 1 juni, was heel duidelijk vooropgesteld dat die periode voor alle professionelen, ook de milieudeskundigen die tot dan toe nooit met een digitaal proces gewerkt hadden, een duidelijke oefenfase was. Kan vandaag op het digitale omgevingsloket, dat volledig operationeel moet zijn per 1 juni, al goed worden geoefend, want dan hebben we nog lang geen 175 dossiers per dag of enkele duizenden per maand? Daar is het aantal nog veel minder. Desalniettemin weet men dat straks, per 1 juni, daar alle gebruikers die vandaag nog op de DBA zitten, op moeten komen. Als ik dan zie dat de DBA klaarblijkelijk niet performant genoeg was voor die talrijke gebruikers, zoals nu toch duidelijk blijkt, dan stel ik me de vraag of men voldoende inlevingsvermogen heeft gehad om te kunnen inschatten dat het digitale omgevingsloket per 1 juni wel voldoende performant zal zijn voor alle toekomstige gebruikers die er dan op moeten zitten. U hebt zelf al aangegeven dat de webserver wordt verbeterd, dat de lokale werking zou worden geoptimaliseerd en dat er een betere responstijd zou moeten komen wat betreft het digitaal omgevingsloket. Ik hoop alleszins dat daar werk van wordt gemaakt.

Wat betreft DBA geeft u aan dat er een bijkomend monitoringsysteem zou komen. Geldt dat tegelijkertijd voor het digitale omgevingsloket? Ik denk dat dat heel belangrijk is. Vandaag ervaren wij dat er enerzijds een aantal klachten terechtkomen bij de helpdesk van Ruimte Vlaanderen, waarvan ik hoor dat de antwoorden soms niet afdoende zijn en er ook daar een probleem is qua inlevingsvermogen, en dat er anderzijds heel wat klachten bij de softwareleveranciers van de diverse provincies en lokale besturen terechtkomen. Zij krijgen heel veel klachten en zij proberen ook hun cliënteel zo goed mogelijk bij te sturen. Ik denk dat we dat allemaal moeten monitoren. Hoeveel klachten komen er bij de softwareleveranciers? Hoeveel klachten komen er bij de provinciale en lokale besturen? Zij krijgen ook heel wat klachten van de gebruikers. Het is erg aangewezen dat we bij een performant systeem per 1 juni

duidelijk een heel goede monitoring moeten hebben van alle problemen die men nu al detecteert op het omgevingsloket zelf zodat we er zeker van kunnen zijn dat dat per 1 juni allemaal heel goed werkt.

Wij hebben destijds de afweging gemaakt of we op 23 februari zouden instappen in het digitale omgevingsloket, onder de voorwaarde dat het allemaal zeer goed zou werken. Vandaag moeten we vaststellen dat noch de DBA vanwege de talrijke gebruikers ervan, noch het omgevingsloket zeer goed werkt. Wat dat betreft, maak ik mij heel veel zorgen naar 1 juni toe. Ik hoop dat men vandaag kan zeggen dat we ons geen zorgen meer moeten maken en dat we per 1 juni een zeer goed draaiend en performant systeem hebben.

Men kan dan wel zeggen dat het overhaast is en dergelijke meer, zoals sommige collega's zeggen, maar dat vind ik niet. We zijn sinds 2014 bezig met een digitaliseringsproces. We zijn anno 2017. Om dan nog steeds te zeggen dat een digitale werking niet kan of dat het er te vroeg is, daar ga ik niet mee akkoord. Als we zeggen dat we in Vlaanderen voluit de digitale kaart trekken op alle vlakken, moet dat ook inzake de omgevingsvergunning kunnen. Wat dat betreft, hoop ik dat we zeker niet moeten concluderen dat we te vroeg gewerkt hebben, maar wel dat we moeten werken aan een performant systeem.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Ik ben het met collega Peeters eens dat het niet te vroeg zou mogen zijn geweest omdat er inderdaad al sinds 2014 aan gewerkt is en omdat het nogal wies zou moeten zijn dat als je er in 2017 echt aan begint, en dan nog met een paar maanden uitstel, en je het veralgemeent, het ook werkt. Dat zou inderdaad niet te vroeg mogen zijn geweest. Maar in de praktijk is het toch anders. Al deze vragen zouden vandaag niet gesteld zijn als we niet konden vaststellen dat het in de praktijk wel te vroeg was, want dat het wel degelijk niet klaar was.

De uitleg is dat dat ligt aan het feit dat er plotseling veel meer gebruikers op het systeem kwamen. Mijnheer Van Lindt, ik betwist geen seconde de pogingen die men met alle mogelijke middelen doet om het probleem op te lossen, maar de politieke vraag die moet worden gesteld, want dit is een politieke vergadering, is of er nu echt niemand is die er sinds 2014 tot 23 februari 2017 aan gedacht heeft om eens te bekijken wat er zou gebeuren indien er plotseling niet 10 maar 175 aanvragen per dag binnen kwamen. Blijkbaar is dat immers het probleem: het volume was te groot.

Ofwel zijn de bouwvergunningsaanvragen in Vlaanderen wonderbaarlijk vermenigvuldigd op 23 februari. Wie weet? De vraag is trouwens al eens gesteld of men aan het wachten was om ze in te dienen. Het antwoord was: 'Nee, we zien dat niet.' Ofwel is er plots een wonderlijke vermenigvuldiging van de broden geweest sinds februari en heeft men zelfs niet gewacht tot met Pasen, ofwel moeten we gewoon vaststellen dat er blijkbaar nooit iemand de vraag heeft gesteld of het zal werken als iedereen het plotseling begint te gebruiken. Dat is een vraag naar politieke verantwoordelijkheid. U doet alles om het nu op te lossen, maar de vaststelling is gewoon dat u werd gezegd dat het zou werken op 23 februari, en dat het op 23 februari en zelfs op 17 april nog niet werkt als plotseling iedereen het gebruikt.

Ja, mevrouw Peeters, het had moeten werken. U hebt gelijk. Maar het werkt wel niet, hé. Dat stellen we toch allemaal vast, anders zaten we hier geen vragen te stellen. Hoe komt dat? In die zin vind ik het een beetje jammer dat de minister gewoon eindigt met te zeggen dat de heer Van Lindt het heeft uitgelegd en dat alles is uitgelegd. Maar nee, de essentiële vraag is hoe het komt dat we in deze soep zitten. Die is niet beantwoord. Die is misschien wel beantwoord door de

heer Van Lindt, namelijk door te zeggen dat er veel te veel aanvragen zijn. Minister, de vraag aan u is dan dat u misschien niet wist dat er zoveel bouw-aanvragen per dag of per maand waren in Vlaanderen en dat het systeem eraan had moeten worden aangepast.

In die zin ben ik niet gerustgesteld. Ik heb trouwens van de minister geen antwoord gekregen op mijn belangrijkste vraag of het op 1 juni nu allemaal zal werken. Ook daar ben ik door de technische uitleg niet gerustgesteld, want u gaat heel algemeen maar heel onrustwekkend over naar de uitleg dat de omgevingsvergunning nog ingewikkelder is. Het lukt vandaag al niet om 175 bouwaanvragen per dag in een in principe beproefd systeem in te dienen – misschien wel 150 maar geen 175 – en we zijn allemaal Vlamingen met gelijke rechten, en die moeten alle 175 even goed worden bediend. Maar vanaf 1 juni gaat het blijkbaar nog erger worden als ze omgevingsvergunningen moeten indienen, want dat is nog ingewikkelder! We kunnen het nu al niet.

Minister, nog eens, het is nog altijd uw politiek engagement en uw verantwoordelijkheid dat als ik op 1 juni om 5 minuten na middernacht een aanvraag wil indienen, ik op enter kan duwen en een bewijs van indiening kan krijgen. Ik ben dat voor de duidelijkheid persoonlijk niet van plan, maar anderen zullen daar waarschijnlijk wel op zitten te wachten. *(Opmerkingen)*

In het andere geval zal ik ze hier met veel plezier openleggen en mag u zelfs het openbaar onderzoek inzien. Maar ik denk dat er vandaag nogal wat mensen die vandaag wel degelijk in die praktische situatie zitten, zich de vraag stellen of het zal lukken en wie ervoor verantwoordelijk is als het lukt. Het antwoord is heel simpel, minister: dat bent u. Engageert u zich daar nog altijd voor, ja of neen? Het is al een keer vies mislukt. U hebt van het parlement redelijk veel begrip gekregen want het is redelijk algemeen goedgekeurd dat we de verplichting zouden uitstellen tot 1 juni. Daar hebben we vanuit de oppositie niet tegen gestemd omdat ik, net zoals collega Ronse, wel de praktische problemen begrijp, maar ik zie ons geen stap dichterbij de oplossing komen. Het begrip is stilaan op.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, het is niet de eerste keer dat we dit thema op de agenda hebben staan, maar na alle discussies die we hier in het verleden al hebben gevoerd, meen ik dat we een heel lange weg hebben afgelegd. Er wordt een historische stap gezet om naar een omgevingsvergunning te gaan, en daarbij ineens het engagement aan te gaan om naar een digitale behandeling te gaan. We wisten dat dat de stap nog groter en uitdagender maakt. We hebben er verschillende keren over gesproken en in het parlement is steeds bevestigd dat we die stap in één keer zouden nemen. Ook vandaag heb ik dat van verschillende mensen gehoord. Iedereen die die historische stap wil nemen, moet ook oprecht erkennen dat de uitdaging gigantisch is, waarbij mogelijk elementen naar boven kunnen komen die misschien niet honderd procent voorzien waren. Ik ga ervan uit dat het momenteel vooral stopt bij het digitale luik. Tot dusver gaan de opmerkingen niet over de uitwerking van de digitale werking en hoe alles op elkaar moet worden afgestemd. Op zich is dat al verwonderlijk en een heel belangrijke vaststelling. In het technische luik komen elementen naar boven die men voordien misschien niet had ingeschat.

Minister, ik heb nog een vraag. Ik moet vaststellen, niet enkel nu omdat er een politieke verantwoordelijkheid aan vast hangt, dat bij het digitaliseren van processen, wat heel ver weg van de politiek staat, capaciteit en geheugen heel vaak het probleem zijn. Op het moment dat er een platform wordt gelanceerd, dan ligt dat plat en dan zijn er problemen. Vaak kan dat niet worden verwerkt. Ik stel de vraag hoe dat komt. In dit verhaal bent u zelfs van omgeving moeten wijzigen. Hoe komt dat en hoe kunnen we dat in de toekomst vermijden? Zijn we zeker dat we vandaag de toekomstige vragen aankunnen? Ik moet toegeven dat

het woord digitalisering me steeds schrik inboezemt. Ik zou graag van u wat meer toelichting krijgen over hoe we dat kunnen vermijden, en zeker bij de stappen die we in dit proces nog moeten nemen. Is het structureel of incidenteel bij dit luik? Kunnen we tegen 1 juni verzekeren dat we niet opnieuw dat verhaal tegenkomen wanneer alle gemeenten instappen?

Mijnheer Ronse, ik heb even op mijn lip moeten bijten. Ik wil elke onduidelijkheid wegnemen. Als u vandaag plannen gaat inkijken bij een openbaar onderzoek, mag u nooit aantekeningen maken, de plannen overtekenen of er foto's van maken, tenzij ik totaal verkeerd zou zijn ingelicht, maar dan zou ik dat zeer graag vernemen. Volgens mij staat dat heel duidelijk in de richtlijnen van het openbaar onderzoek. Als het anders zou zijn, moet ik dringend mijn administratie bijsturen, maar ik dacht dat het zeer duidelijk was dat er geen foto's of zelfs geen tekeningen van plannen mogen worden gemaakt. Minister, misschien kunt u daar klaarheid in brengen. Het zou onvoorzichtig zijn als daar enige onduidelijkheid over zou bestaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We hebben inderdaad al meermaals over dit thema gediscussieerd. We moeten twee zaken uit elkaar houden. Dat is daarnet al duidelijk geschetst. Er is de DBA en er is het omgevingsloket. Wat DBA betreft, kon niemand voorspellen dat dit op die manier zou lopen. DBA loopt van 2014 en deed dat goed, maar plotseling doken er problemen op. Ik heb de heer Van Lindt gevraagd om dat toe te lichten. Niemand had dat voorzien, ook mijn diensten hadden dat niet voorspeld. Op meerdere vragen die we hun stelden, was het antwoord telkens dat alles goed loopt.

Wat het omgevingsloket betreft, stelden we eind vorig jaar vast dat er een aantal alarmsignalen binnenkwamen op verschillende diensten, vooral lokaal en bij de toeleveranciers. We hebben iedereen rond de tafel gebracht, en ook toen werd vanuit de verschillende diensten gezegd dat alles in orde kwam en dat het systeem van start kon gaan. Dat was in oktober-november vorig jaar.

Toch bleken een aantal zaken fout te lopen. We zijn dan ook naar de Vlaamse Regering gegaan met de vraag om uitstel. Toen is me met de hand op het hart gezegd dat het vanaf 1 juni perfect mogelijk moest zijn om dat overal door te voeren. Vandaar het uitstel om dat omgevingsloket voor iedereen te laten ingaan vanaf 1 juni.

Ik moet natuurlijk afgaan op de informatie die ik krijg. Ik ben zelf geen informaticus, mijnheer Tobback. Ik kan het dus zelf niet achterhalen en moet afgaan op de informatie die ik krijg, en die vertalen in politieke beslissingen.

Ik heb altijd gezegd dat de verwachting was dat er wel wat kinderziektes zouden zijn. Dat is ook logisch wanneer je een nieuw systeem opstart. Dat het DBA-loket in zulk moeilijk vaarwater zou komen, dat had natuurlijk niemand voorspeld. Wat het omgevingsloket betreft, doen we er alles aan om dat vanaf 1 juni goed te laten lopen. Voorts wil ik graag het woord geven aan de heer Van Lindt.

Voorzitter, wat het openbaar onderzoek betreft, klopt uw analyse dat het niet mag om kopieën te maken of te verspreiden.

De heer Paul Van Lindt, projectleider Digitale Bouwaanvraag, Departement Ruimte Vlaanderen: Wat het openbaar onderzoek betreft, wil ik nog een aanvulling doen. Men kan de visu iets inkijken zonder dat men kopieën kan maken terwijl men op internet screenshots kan maken. Dat is de reden waarom we dit zeker niet publiek kunnen maken. We maken overigens wel een uitzondering voor het inplantingsplan, omdat we vinden dat dit niet onder het auteursrecht

valt en omdat die ruimtelijke impact belangrijk is. Daarover is overleg geweest met de architecten. Dat plan wordt dus wel beschikbaar gesteld.

Vectoriële pdf's zijn normen die zijn opgesteld door en in overleg met NAV. Bedoeling is na te gaan op welke manier een digitaal plan moet worden aangeleverd zodat het niet mogelijk is om dat plan opnieuw af te drukken. Men moet het wel degelijk op een scherm kunnen bekijken. In een vectoriële pdf werkt men met lijnstukken in tegenstelling tot een vaste pdf, een ingescande pdf die met puntjes werkt. Met lijnen kan men veel meer annoteren, ze zijn ook veel lichter qua omvang. Een vectoriële pdf is 200 kilobyte, een raster-pdf is 20 à 30 megabyte. Ook daar geven we een aantal normen om die te optimaliseren.

Idem dito voor de standaarden inzake schaalzetting. We zijn vertrokken vanuit de standaarden die gelden voor de analoge plannen en hebben die bijgestuurd. Naar aanleiding van de omgevingsvergunning is er opnieuw overleg geweest met verschillende groepen van actoren zoals architecten en mensen die met infrastructuur werken om ook daar opnieuw de normen, waar nodig, bij te sturen. Er heeft dus al een vorm van bijsturing plaatsgevonden van die normenboeken, telkens in overleg met de sector. Dit is een beetje trial and error, omdat het voor iedereen nieuw is om zuiver met digitale plannen te werken en die aan te wenden.

De digitale bouwaanvraag heeft een heel andere technische achtergrond dan de digitale omgevingsvergunning. Op het moment dat we dat hebben opgezet, in 2013, moest alles via SOAP (Simple Object Access Protocol) werken. Alle informatie moet volgens het vierogenprincipe, via MAGDA (maximale gegevensdeling tussen administraties) passeren om ervoor te zorgen dat er geen overtredingen werden begaan inzake privacygevoelige informatie. Dat MAGDA-platform werkt met SOAP-services. Bijgevolg hebben ook onze ontwikkelaars gekozen om met die technologie te werken.

De standaard op dat ogenblik bij alle IT-toepassingen is het werken met een busstructuur. We zitten in een aparte infrastructuur, de collega's van het departement Leefmilieu hadden op dat ogenblik een eigen IT-infrastructuur waarbij men al die toepassingen achter een busstructuur plaatste. Op die manier kon veel gemakkelijker worden gewerkt met inlogsystemen, generieke componenten enzovoort.

Achteraf is gebleken dat die busstructuur vaak zeer vertragend werkt. Op dit moment gaat men nog enkel via dit systeem in functie van puur aanloggen of een aantal zeer beperkte diensten die via dat systeem moeten gaan. Alle andere diensten laat men nu rechtstreeks naar de databanken gaan. De omgevingsvergunning bijvoorbeeld is al opgezet via dat systeem.

Bij DAB, omdat het correct werkte achter die busstructuur, is er nooit een inspanning gedaan – ook al omdat we aan het werken waren aan de omgevingsvergunning – om dat nog te migreren. Op dat ogenblik was daar geen nood aan. Nu, met de performantieproblemen die we hebben vastgesteld, omdat we met een grotere hoeveelheid gelijktijdige gebruikers zitten dan verwacht, hebben we dan toch de omslag gemaakt om alsnog die performantiewinst te boeken die daarvoor nodig is. Het is dus geen structureel probleem maar een probleem ad hoc in functie van toegang en snelheid van het reageren van de databank. Als die problemen opgelost zijn, werkt het systeem wel degelijk. Het feit dat men gedurende jaren dossiers heeft kunnen indienen en behandelen zonder dat daar problemen mee waren, toont aan dat het systeem wel degelijk correct functioneert op zich. Het grote probleem is dat de gebruiker de laatste weken te lang moest wachten op een antwoord van het systeem waardoor hij een foutboodschap kreeg. Dat is een heel andere problematiek dan wat we nu hebben bij de omgevingsvergunning.

Wat de omgevingsvergunning en monitoring betreft, gebeurt de monitoring voornamelijk vanuit technisch oogpunt. Men gaat na waar er eventuele problemen

zijn en waar de foutboodschappen vandaan komen, welke boodschappen dat zijn, wat de oorzaak daarvan is bijvoorbeeld code, infrastructuur, databank, geheugen en dergelijke. Die werkt nu al sinds anderhalve week op die van de omgevingsvergunning die daar eerst is geïnstalleerd. Doorheen de eerdere situatie van de DAB kon dat daar niet onmiddellijk op geplaatst worden. Door de migratie kan dat nu wel en kunnen we daar ook monitoren. Op die manier willen we dat probleem nog altijd opgelost krijgen.

Wat de DAB betreft, gaat het niet echt om een kinderziekte maar om een probleem ad hoc, namelijk een plotse bevragingstoename waardoor er problemen waren met de toegang tot het systeem en de antwoorden. Dat probleem moet worden opgelost en daar zijn we nog altijd mee bezig. Ik hoop dat de inspanningen van onze dienstenleverancier van vandaag opnieuw een zeer grote, zo niet volledige vooruitgang brengen.

Wat de omgevingsvergunning betreft, zijn er aanpassingen bezig. Oorspronkelijk zaten we daar met dezelfde SOAP-services. Die worden nu omgezet in andere services die veel performanter zijn en die heel goede resultaten geven. Wanneer onze dienstenleverancier erin slaagt om tegen 1 juni die omslag te maken, beschikken we wel degelijk over de performantie die we nodig hebben om op dat moment correct te kunnen werken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dat debat doet me denken aan een gigantische bouwwerf. Het grootste probleem op een bouwwerf is de communicatie. Ik stel vast dat er op alle mogelijk echelons, zowel over de DAB als over de omgevingsvergunning, zeer veel ruis zit.

Uit het antwoord van de minister leid ik af dat er ruis zit tussen wat de administratie zegt en wat de minister zegt. Alles zal in orde komen maar plots komt het niet in orde.

Daarnaast stel ik vast uit de communicatie die ik krijg van architecten van klanten die wij horen te bedienen, dat er ruis zit op de communicatie of op zijn minst op de manier waarop de communicatie vanuit Vlaanderen wordt begrepen door gemeenten. Die gemeenten moeten als eerste in de linie omgaan met de gebruikers. Het gaat over gemeenten als Kapelle-op-den-Bos, die de omzendbrief en de technische bijsturing niet begrijpen. Dat is een tweede as waar er zeer veel ruis op zit.

Een derde as waar ruis op zit, is die tussen de administratie en de gebruikers zelf. Mijnheer Van Lindt, u hebt het goed uitgelegd en ik twijfel absoluut niet aan uw goede intenties en aan het voluntarisme van uw dienst om daar op een zo professioneel mogelijke manier mee om te gaan, maar er zit ruis tussen wat u bedoelt met vectoriële pdf's, bestandsnamen, schaalgrootte en wat die architecten daarmee moeten doen. Dat kunnen we niet ontkennen. Door heel dat verhaal krijgen we een probleem dat niet zozeer met software te maken heeft maar fundamenteel met communicatie en een goede coördinatie.

Minister, ik ben geen voorstander van overbodige en nutteloze structuren maar het zou misschien wel goed zijn een crisisgroep op te richten waarin alle vertegenwoordigers een afvaardiging hebben: architecten, bouwheren, lokale besturen en Ruimte Vlaanderen. Misschien bestaat die al, het zou goed zijn om ons in dat geval een verslag te bezorgen van wat daarin werd besproken.

Daar moet echt ownership zijn en daar moet over beide projecten, zowel de digitale bouwaanvraag – wat voor mij geen probleem ad hoc is, misschien wel wat het softwarematige betreft maar niet wat het fundamentele betreft – als het

omgevingsloket op een serieuze manier verder worden vergaderd. De minister moet dat voorzitten en dat moet verder goed worden gecoördineerd. In plaats van hier vier of vijf vragen om uitleg in te dienen kunnen wij als parlement dan misschien een gedachtewisseling krijgen over wat daar wordt besproken. Ik heb er geen probleem mee wanneer die afgevaardigden ook meekomen, maar het zou goed zijn als het parlement een geïntegreerde aanpak kan te horen krijgen waarbij de ruis op de communicatie tussen al die verschillende spelers is weg-gewerkt. Ik ben het eigenlijk moe om al die mails te krijgen, ik wil er absoluut geen politiek spelletje van maken, ik heb niemand hier in de zaal gezien met de intentie om daar politieke spelletjes van te maken, iedereen wil een oplossing. Laat ons dus de ruis op die communicatie wegwerken.

Wat het auteursrechtelijke aspect betreft, dat was een eerste opmerking. Dank u wel, voorzitter, om me daarin te corrigeren, ik heb er geen enkele moeite mee om dat te begrijpen al vind ik wel dat we moeten zoeken naar een digitale weg. Ik heb al in andere systemen ook tijdelijk toegang gehad tot zaken waarbij er niet verder mag worden verdeeld, dat is een andere discussie. We moeten echter zoeken naar een vernieuwende manier om ook zaken in openbaar onderzoek digitaal consulteerbaar te maken. Ik blijf erbij dat een plan een impact heeft op de omgeving en dat de burger dat dus eigenlijk mag kennen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ik heb in mijn vorige betoog al gezegd dat ik niet met een donkere bril naar het probleem kijk. Zoals de heer Ronse zegt, wil iedereen dat het zo snel mogelijk wordt opgelost. Maar hoe meer uitleg er wordt gegeven, hoe ongeruster ik word. Ik heb gevraagd of het gaat over kinderziektes of over een structureel probleem. De heer Van Lindt zegt dat het gaat over een ad-hocprobleem, als gevolg van de vele aanvragen, wat de heer Tobback ook al heeft gezegd. Het gaat dus over een probleem dat wordt veroorzaakt door de veelheid aan aanvragen.

Minister, u hebt in een eerste reactie gezegd dat niemand dat probleem kon voorspellen. Ik hoop dat u op zijn minst aan uw administratie de vraag hebt gesteld of het systeem ook goed zal blijven lopen als er zoveel aanvragen per dag zijn. Het is eigen aan de politiek dat je afhankelijk bent, zeker wanneer het om technische zaken gaat, van je administratie en van de technische mensen die die kennis in huis hebben. Dan kun je toch de eenvoudige vraag stellen en de garantie krijgen dat het systeem ook nog functioneert wanneer er veel aanvragen per dag komen. En is dat ook uitgetest? Als dat niet is gebeurd, dan vind ik dat een structureel probleem en dan houd ik mijn hart vast voor de toekomst.

Tot nu toe hebben we met zijn allen, over grenzen van meerderheid en oppositie, de beginfase van de DAB en het omgevingsloket met de mantel der liefde bedekt en heel veel begrip getoond maar wat mij betreft, is dat nu ten einde.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): We moeten duidelijk zijn: iedereen die vandaag een aanvraag indient en een omgevingsvergunning aanvraagt, wil dat zijn dossier op een vlotte en correcte manier wordt afgehandeld. We stellen vast dat er vandaag problemen zijn met de DBA als gevolg van de grote toevloed aan gebruikers. Los daarvan, en dat baart me meer zorgen voor de toekomst, zijn er ook wel wat problemen bij het omgevingsloket. Het omgevingsloket wordt vandaag door een zeer beperkt aantal lokale besturen gebruikt maar moet wel al door alle provinciale besturen en door de Vlaamse overheid worden gebruikt.

Men wilde de fase tussen 23 februari en 1 juni niet alleen voor de provinciale en de Vlaamse dossiers maar ook voor alle andere instanties als een testfase gebruiken. Voor de provinciale en de Vlaamse omgevingsvergunningen wilde men het al

formeel laten verlopen. Als ik dan vandaag zie dat er zoveel problemen zijn, dan hoop ik opnieuw dat men de garantie kan geven dat het omgevingsloket zeer snel en performant zal werken. Iedereen die een omgevingsvergunning nodig heeft, wil een correcte en snelle afhandeling van zijn dossier. We mogen daar niet langer mee talmen, die rechtszekerheid moet kunnen worden gegarandeerd, en liever vandaag dan morgen. De provincies klagen vandaag steen en been, ik weet niet of Vlaanderen zelf al een dossier heeft lopen met een Vlaamse omgevingsvergunning maar in elk geval zijn er veel klachten van de provincies. We ondervinden zelf ook een aantal problemen, ik denk dan ook dat alles op alles moet worden gezet om het omgevingsloket performant te doen werken, liefst zo snel mogelijk.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik deel de mening van mevrouw Pira en ik word steeds ongeruster en bozer. We hebben inderdaad allemaal gezegd dat we voor de digitalisering en voor de omgevingsvergunning zijn. Daar bestaat een consensus over in heel deze commissie, dat is meermaals herhaald. Maar nu het niet blijkt te lopen zoals het zou moeten lopen, word ik met de minuut kwader wanneer ik hier het scherm van paraplu's zie opengaan. Ik hoor de minister hier driemaal zeggen dat ze gevraagd heeft of het zou werken en dat er bevestigd is dat het zou werken. En daar stopt dan blijkbaar de ministeriële verantwoordelijkheid, daarmee is uw deel gedaan, minister. Dat is blijkbaar de stelling van de regering.

Ik hoor de administratie dan zeggen dat het probleem bij de DBA te maken heeft met de plotse toevloed aan aanvragen. Ik dacht dat ik daarnet had gevraagd, maar daar bent u niet echt op ingegaan, of er dan een dergelijke plotse vermenigvuldiging is van het aantal bouwaanvragen ten opzichte van 1, 2, 3 of 4 jaar geleden. Is er niemand die wist hoeveel bouwaanvragen er jaarlijks, maandelijks of dagelijks worden ingediend in Vlaanderen?

Ik neem aan dat de serviceproviders die er zijn, de IT-providers die er zijn en de dienstverleners die er is, de opdracht hebben gekregen, ook voor de DBA, op basis van een aanbesteding. Kan iemand mij zeggen of er in de bestekken voor die offerteaanvraag stond voor hoeveel aanvragen per dag, per uur, per week, per maand het systeem moest functioneren? Stond dat daarin? Of heeft men gewoon een spreadsheet gevraagd waarbij men een aanvraag kan indienen? Als men er 1 kan indienen, zal het voor 150 ook wel lukken. Stond er in de offerteaanvraag een aantal aanvragen per dag, per uur, per week, per maand waarvoor het systeem foutloos en gestroomlijnd zou moeten functioneren zonder 'hiccups' die langer dan een aantal dagen zouden moeten dienen om op te lossen? Wat dat voorzien of was dat niet voorzien?

Als het voorzien is, moet u vandaag namens de Vlaamse gebruikers de dienstverleners in gebreke stellen, want dan is het hun fout. Als het daar niet in stond, dan hebben we wel een probleem dat verder gaat dan het gepuzzel om er een mouw proberen aan te passen, want dan is er wel degelijk tekortgeschoten. Wie heeft dat bestek dan opgesteld? Welk kabinet heeft dat nagekeken? Wie heeft ervoor gezorgd? Hoe zit het met dezelfde vragen voor het omgevingsloket? Aan hoeveel aanvragen per dag mogen we ons verwachten? Voor hoeveel per dag, per uur, per week, per maand is het gepland om foutloos te lopen?

Het is toch tamelijk evident dat het foutloos zou moeten kunnen werken op basis van het aantal aanvragen dat men kan verwachten. Ofwel weet men niet hoeveel aanvragen men per dag kan verwachten, wat ook al onrustwekkend is in een beschaafd land, want we hebben al jaren een verplichting om een bouwaanvraag in te dienen, dus je zou toch stilaan kunnen tellen hoeveel er dat zijn en dan een systeem ontwerpen dat aan dat aantal beantwoordt. Als er dan plots 5 of 10 procent meer zijn, dan kunnen we zeggen dat er een probleem is. Maar anders zijn

er wel een paar in gebreke gebleven en ik zou dan graag willen weten wie. Net zoals collega Ronse en vele anderen ben ik al die mails met klachten beu, maar ben ik ook gechoqueerd door het beeld van een niet functionerende Vlaamse administratie en een niet functionerende politieke verantwoordelijkheid, die zich blijkbaar heeft verkeken op het systeem dat men heeft beloofd, dat het ook kan werken.

Minister, ik wil nu wel graag het antwoord hebben op de vraag naar de bestekken en de offerteaanvragen en dat we dat nu eens uitklaren.

De voorzitter: Collega Tobback, u gaf een slotbemerking, maar u hebt gevraagd naar de openbaarheid van de bestekken. Er is openbaarheid van bestuur, dus dat kunt u officieel opvragen. Weet ook dat de aanbesteding al in de vorige legislatuur is gebeurd, dus door de vorige Vlaamse Regering en de vorige Vlaamse minister die toen die verantwoordelijkheid droeg. U kunt dat dus opvragen.

Sta me toe om het debat voor vandaag hier af te ronden. U hebt uw slotbemerking gegeven, en als u vraagt naar de openbaarheid van aanbesteding, kan u dat dan worden bezorgd.

Iedereen zal dit met grote ogen opvolgen. Met andere woorden ligt hier een grote uitdaging om alles zo spoedig mogelijk en volledig op de rails te zetten.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over distelbestrijding – 1609 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Herman De Croo aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bestrijding van distels – 1821 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, het thema van de distelbestrijding komt niet voor het eerst aan bod in dit parlement. In het verleden hebben de heer De Croo en ikzelf al vragen gesteld over de bestrijding van de distel, een plant die enerzijds zinvol kan zijn voor de nectar, maar anderzijds ook een woekerplant is en vanuit sanitair oogpunt voor heel wat problemen kan zorgen. Daar bestaat een heel oude wetgeving voor, maar op 19 april 2016 heeft de Raad van State een besluit genomen, wat toch wel voor enige discussie en vragen heeft gezorgd. Ik zou hierover graag duidelijkheid krijgen omdat er te velde heel wat discussies, problemen en vragen over bestaan.

Natuurpunt had een beroep ingesteld ten aanzien van een besluit van de gouverneur van Antwerpen van 22 februari 2016 inzake distelbestrijding. De gouverneur van de provincie Antwerpen vaardigt namelijk elk jaar een besluit uit ter bestrijding van vier schadelijke distelsoorten. In dat besluit staat dat eigenaars en huurders die op hun eigendom schadelijke distels hebben, verplicht zijn de bloei, zaadvorming en uitzaaiing efficiënt te bestrijden.

De gouverneur baseert zich hiervoor op een koninklijk besluit van 1987 dat rechtsgrond vindt in de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen.

De Raad van State heeft geoordeeld dat er voor dit besluit echter geen rechtsgrond is. Sinds 2002 is landbouw een gewestelijke bevoegdheid. In 2013 keurde

Vlaanderen het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw -en visserij-beleid goed. Daarmee werd de wet van 22 april 1971 opgeheven. Het koninklijk besluit uit 1987, en dus ook het reglement van de gouverneur, heeft geen rechtsgrond meer. De Raad van State heeft zich uiteraard niet uitgesproken over de opportuniteit van distelbestrijding en de inhoud van het verhaal, maar wel over het feit dat niet de juiste rechtsgrond aanwezig is.

Door deze uitspraak dreigt nu een lacune te ontstaan in die zin dat landbouwers nog wel aan distelbestrijding moeten doen. Dat is heel duidelijk omschreven in de Vlaamse wetgeving. Dit doen ze om te vermijden dat de plant gaat woekeren. De noodzaak daartoe wordt ook bevestigd en gestimuleerd door het feit dat de landbouwers hiervoor Europees worden ondersteund. Door de uitspraak van de Raad van State dreigt dit dweilen met de kraan open te worden omdat de ene wordt verplicht om te bestrijden en accuraat op te treden, maar de naburige gebieden het signaal krijgen dat ze dat niet moeten doen en dus niet moeten worden onderhouden.

De zaden van de distel worden verspreid via de wind, via de vacht van dieren, en zo kan de plant zich gemakkelijk voortplanten, ook bij de buren. De vraag is hoe iedereen zijn verantwoordelijkheid kan nemen om niet met de kraan open te dweilen.

Minister, hoe staat u tegenover de uitspraak dat er geen distelbestrijding moet gebeuren omdat volgens sommigen de distelbestrijdingsplicht compleet achterhaald is en niet zinvol zou zijn? Zijn landbouwers verplicht om distels te bestrijden met het oog op bescherming van omgeving en natuur? Is dat duidelijk afgebakend of zitten daar ook juridische onduidelijkheden achter? Indien in bepaalde niet-landbouwgebieden geen bestrijding meer zou gebeuren, hoe wordt goed nabuurschap dan verzekerd? Hoe wordt het verspreiden van zaden vermeden? Is het zinvol en op welke manier kan de lacune, waarop Raad van State zich beroept, worden weggewerkt?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Als landbouwer en als burgemeester hou ik me al lang bezig met de distels. Vorig jaar heb ik nog een brief geschreven naar mijn 308 collega-burgemeesters, en ik dank degenen die de vriendelijkheid hebben gehad daarop te antwoorden.

Minister, u had mij hoop gegeven, en ik herhaal uw antwoorden van 6 oktober 2015 in deze commissie. U sprak over een werkgroep die werd opgericht en die werkgroep heeft geconcludeerd dat sommige distels op landbouwgrond een sanitair probleem vormen en dus federaal zijn, en de zin die volgt is zeer mooi: "Als die distels echter beslissen om in de natuur of in het openbaar groen te groeien, dan vormen ze een milieuprobleem en zijn ze gewestelijke materie." Zoals de distel dus groeit, is de bevoegdheid blijkbaar verschillend.

Nu hebben we de Raad van State gehoord. Minister, bestaat er op het Vlaamse grondgebied een verplichting tot het bestrijden van de in het KB opgesomde distels wanneer de gronden geen steun krijgen op basis van het gemeenschappelijk landbouwbeleid? Bestaat er een verschil in interpretatie tussen de conclusies van de werkgroep van 15 maart 2015 en de conclusie van de Raad van State? Hoe verklaart u de verschillende behandeling tussen de verplichting tot distelbestrijding die er rust op landbouwers voor gronden die steun krijgen op basis van het GLB en andere gronden waar er geen distelbestrijding op van toepassing is? Hoe wilt u dit verschil in behandeling wegwerken?

Op windloze, warme dagen stijgen de zadjes op als een opstijgende parachute en gaan ze zeer hoog, en worden ze verspreid op grote afstanden, waarna ze bij windloosheid opnieuw dalen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is een uitspraak geweest van de Raad van State. Die heeft in een arrest van 9 maart 2017 een besluit van de gouverneur van de provincie Antwerpen vernietigd. Het provinciaal besluit was gebaseerd op federale regelgeving als rechtsgrond, maar de Raad van State oordeelde dat die federale regelgeving sinds 2013 niet meer bestaat. In de eerste plaats moet de federale overheid dat rechtzetten. De ministers De Block en Borsus zijn vooruitziend geweest. Vorig jaar reeds hebben ze een voorontwerp van koninklijk besluit gemaakt in het kader van plantengezondheidsbeleid.

In dat voorontwerp plant men om bepaalde distelbestrijdingsverplichtingen terug op te leggen op het Belgische niveau. Men heeft aan het Wetenschappelijk Comité van het Federaal Voedselagentschap (FAVV) een advies gevraagd. Het antwoord was: "Voor het behoud van de huidige wetgeving, namelijk de verplichting om de vier soorten schadelijke distels, beoogd in artikel 43 van het koninklijk besluit van 19 november 1987, over het gehele grondgebied te bestrijden, behalve, voor wat de kale jonker betreft, in natuurgebieden met wetenschappelijke waarde en natuurrezervaten." Dit advies staat op de website en kan worden geraadpleegd. Wat het hele grondgebied betreft, is dit de federale beslissing die zou moeten worden genomen.

Daarnaast is er ook een verplichting die specifiek voor landbouwers geldt. Naast de federale regelgeving is er een bestrijdingsplicht van vier soorten op het hele grondgebied in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Concreet moeten landbouwers de overwoekering van graslanden met akkerdistels voorkomen door te vermijden dat akkerdistels in bloei tot zaadvorming of tot uitzaaiing komen. Er mogen op graslanden geen akkerdistelhaarden voorkomen. Een akkerdistelhaard is een aaneengesloten oppervlakte van ten minste 10 vierkante meter met akkerdistels. Dit wordt actief gecontroleerd en gehandhaafd in het kader van het GLB door de controledienst van het Departement Landbouw en Visserij.

Het doel daarvan is duidelijk. We willen de grond in goede landbouw- en milieueconditie houden, en zo ook vermijden dat er extra sproei- of verdelgingsmiddelen moeten worden gebruikt. Op die manier wordt een belangrijke milieumaatregel opgelegd.

Ingevolge het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid geldt er vandaag geen federale bestrijdingsplicht meer in het Vlaamse Gewest. De bestrijdingsplicht voor akkerdistelhaarden op graslanden in het kader van het GLB is wel nog steeds van kracht. Daar zit dus een tegenstrijdigheid. Voor de landbouwers is het een verplichting, voor de rest van het Vlaamse grondgebied niet. Ik besef dat dat een dubbel gevoel is, zeker voor landbouwers. Er is ook het wetenschappelijk advies van het FAVV om de bestrijdingsplicht te behouden.

Ik ga ervan uit dat de federale overheid, aangezien die er al mee bezig is, snel duidelijkheid zal willen brengen en dat voorontwerp van besluit ook snel zal nemen. Dat lijkt mij de beste oplossing om de bestrijding opnieuw voor het hele grondgebied mogelijk te maken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik begrijp dat u kijkt naar de federale overheid om extra stappen te ondernemen. Als ik hoor dat er al ongeveer een jaar een tekst op tafel ligt, ben ik wel bezorgd over de snelheid waarmee een oplossing wordt geboden. Ik hoop dat u bij de federale collega's aandringt om snel tot een besluitvorming te komen.

Wat me ook zorgen baart, is wat we in de tussentijd doen. Vandaag is het duidelijk dat landbouwers kordaat moeten optreden. Daar worden ze zelfs toe

aangemaand. In het verhaal van een goed nabuurschap, lijkt het me toch terecht en belangrijk dat we in de tussentijd afspraken moeten maken om te vermijden dat het signaal wordt gegeven dat er niet meer bestreden moet worden in andere gebieden, zeker als ik de gemeenschappelijke adviezen en de duidelijke taal van de wetenschap hoor.

Wat me vooral zorgen baarde, waren een krantenartikel en het programma Koppen, die het besluit van de Raad van State aangrepen om te zeggen dat distelbestrijding volledig achterhaald is. Tussen de regels door lees ik dat ze vanuit hun organisatie misschien geen stappen meer ondernemen. Misschien is er dus ook overleg nodig met hen maar ook met andere partners om afspraken te maken in de tussentijd.

Minister, u hebt inderdaad een werkgroep die daarover heel wat kennis heeft opgebouwd. Misschien kan die u nog wat extra inspiratie geven over welke afspraken we in de tussentijd kunnen maken, zodat we niet in een gekke situatie terechtkomen in afwachting van de federale wetgeving, waarvan ik begrijp dat u er ook mee druk achter zet.

Herman De Croo (Open Vld): Ik probeer bij aftrek te meten wat het grondgebied zou kunnen afdekken in de reglementering. Volgens het federale KB van Volksgezondheid heeft men een afdekking voor het hele grondgebied, als dat KB de test van de wettelijkheid overleeft, wat ik hoop. Als landbouwgronden betoelaagd zijn en vallen onder het gemeenschappelijk landbouwbeleid, hebben ze dezelfde verplichting. Dat dekt ook het hele grondgebied. Dat is een Europese regelgeving, ofschoon afzonderlijk toegepast door de bevoegde gewesten.

Eén soort distel, de kale jonker, zou daaraan ontsnappen, maar die mag alleen maar groeien in erkend natuurgebied waarbij wetenschappelijke criteria zijn betrokken. Daar kan ik me bij neerleggen. Op die manier zouden we tenminste uniforme regels hebben. Toepassing behoort natuurlijk tot het bevoegde bestuur.

Ik deel de mening van mevrouw Rombouts dat men niet mag laten begaan. Als we het arrest van de Raad van State aandachtig lezen, is het bijna een tekstprobleem. Jammer genoeg voor de Raad van State groeien en bloeien die distels. Daar kan een arrest van de Raad van State helaas tot nu toe niets aan doen. Minister, we zouden u graag maatregelen zien nemen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik was niet aanwezig op het ogenblik dat de vragen werden gesteld, maar ik heb het einde van het antwoord van de minister gehoord. Een paar bedenkingen. Het is goed dat de Raad van State ons heeft gewezen op een inconsequentie in de regelgeving. We moeten dan ook kijken hoe we daarop reageren. Dat is zijn taak. Het is belangrijk dat het debat dan wordt gevoerd met een nieuw wetenschappelijk inzicht, dat toch iets anders kijkt naar bestrijding dan tien, twintig, veertig of nog meer jaren geleden. Dat moet ook alle kansen krijgen. Er moet verstandig onderscheid worden gemaakt tussen natuurgebieden waar mogelijk, indien daar voldoende argumenten voor zijn, andere regels gelden dan in landbouwgebieden of andere zones. Al die elementen moeten ons ertoe brengen de distel niet langer te demoniseren. Dat is niet nodig.

Bij Natuurpunt zie ik meer bekommernis voor de landbouw dan collega Rombouts lijkt te suggereren. Ze zeggen zelf dat om aan de bezorgdheden van de landbouwers tegemoet te komen, er landbouwwetgeving en regels zijn die distelbestrijding mogelijk maken, en terecht. Zij lopen daar niet storm tegen.

In dat opzicht is het voorbereidend werk dat de federale overheid op het ogenblik verricht, ook belangrijk. Laten we kijken wat dat concreet oplevert en intussen de

distel niet met alle zonden van de wereld beladen en niet langer, zoals vroeger, met alle macht uitroeien.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Bepaalde onduidelijkheden moeten zeker worden weg-gewerkt, maar ik wil even voortgaan op wat collega De Bruyn net zei. De tijden zijn veranderd. De bestrijding van distels werd ingesteld in 1887, vooral omdat er toen op de akkers heel wat paardenmest werd gebruikt, mensen veel meer met de handen werkten en het gevaar voor tetanus dus groot was. Daar ligt de grond voor de bestrijding. Intussen zijn er nieuwe wetenschappelijke inzichten. Het is jammer dat ik in het rapport van het Federaal Voedselagentschap waarnaar u verwijst, minister, heel weinig van die inzichten terugvind, maar wel heel veel buikgevoel. Ik ben geen distelexpert en dat is misschien maar goed ook. Ik wil me niet over deze zaak uitlaten op basis van mijn buikgevoel, maar op basis van rapporten die ik daarover heb gelezen. Daarin lees ik dat er nieuwe inzichten zijn en dat er aan de distel heel wat ecologische voordelen verbonden zijn. Ik pleit niet voor een heksen-jacht, maar wel voor een verstandig beleid dat de nieuwe inzichten meeneemt, zodat we tot een evenwichtige bestrijding kunnen komen en iedereen voor een stukje tegemoet kunnen treden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik hoor hier één constante, met hier en daar enkele nuanceverschillen, namelijk dat we moeten kiezen voor een verstandig beleid. De ene interpreteert dat misschien licht anders dan de andere. Het wetenschappelijk comité van het Federaal Voedselagentschap heeft advies uitgebracht. De federale overheid zal zich daardoor wellicht laten inspireren. Er is vaak overleg en dit punt kan daar ook aan bod komen. We weten echter ook dat er verschillende visies bestaan. Bepaalde natuurorganisaties vinden dat de distel iets meer in ere moet worden hersteld. Aan de andere kant vinden landbouwers haar een bedreiging voor hun landbouwpraktijk. Volgens mij ligt de waarheid opnieuw in het midden. In bepaalde natuurgebieden moeten distels een kans krijgen. Dat lees ik ook in het advies van het wetenschappelijk comité van het Federaal Voedselagentschap. Ik hoop dat de federale regelgeving er snel komt. Dan is voor iedereen ook duidelijk wat kan en wat niet kan. Op momenten van overleg zullen we dat uiteraard zeker aanhalen en iedereen oproepen tot redelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank voor het antwoord, minister. Ik heb deze vraag inderdaad vooral gesteld om te pleiten voor een verstandig beleid. Ik heb niet een of andere houding aangeklaagd, wel de koppen in de krant, zoals 'waarom distelbestrijding niet meer van deze tijd is'. Een dergelijke formulering is misschien te extreem. Vooral de berichtgeving over de uitspraak van de Raad van State maakt mij effectief bezorgd. Het verhaal van de paardenmest heeft in het begin misschien meegespeeld, maar dat is niet de reden waarom Europa vandaag nog steeds vraagt aan distelbestrijding te doen. Het is een woekerende plant, en de gevolgen daarvan liggen eerder aan de oorsprong van de vraag naar een genuanceerd beleid, waarin we rekening houden met elkaar en nabuurschap op een goede manier vorm geven. Er is heel veel gekend en geweten over distels. Ik heb dan ook alle vertrouwen in het wetenschappelijk comité van het Federaal Voedselagentschap. Ik weet dat het niet volledig in uw handen ligt, minister, maar ik vraag u de nodige druk te zetten op de federale overheid om hier snel werk van te maken en in de tussentijd van iedereen redelijkheid en correctheid, ook in de communicatie, te vragen. Dat was de afgelopen dagen niet helemaal in evenwicht.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik kan akkoord gaan met de laatste uitspraken van mevrouw Rombouts en de standpunten van de minister. Toch wil ik waarschuwen dat, als we niet de nodige, gepaste ingrepen doen, we binnenkort met een distelvergiftiging zitten op bepaalde plaatsen waar de steden en gemeenten niet meer weten wat te doen en 'distelparken' laat bestaan. Geloof me vrij, over enkele jaren zullen we andere methodes moeten gebruiken om ze uit te roeien, als we nu niet optreden. Het zou jammer zijn dat we de consequenties van onze ambtelijke daden niet zouden evalueren.

Als uitsmijtertje nog dit. Ik heb een paar contacten in de Federale Regering en ik hoop dat dat er wat spoed achter zet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van Vlaanderen bij de reanimatie van het 'emissions trading scheme' (ETS) – 1523 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dit thema komt in onze commissie geregeld ter sprake. Dat is misschien maar goed ook, want het is een belangrijk element in het klimaatbeleid. Op 21 februari hadden we er bijvoorbeeld een lange discussie over. Mijn huidige vraag werd een paar keer uitgesteld, en daarom komt het thema pas nu opnieuw aan bod. Desalniettemin is het relevanter dan ooit.

In februari ging het ook over de marktstabiliteitsreserve, de MSR, en de carbon leakage. Intussen is er een cruciale Europese milieuraad geweest waarop het Vlaamse en Belgische standpunt voor een groot deel als conclusie werd overgenomen. De Raad ging zelfs verder dan de Commissie en het Europees Parlement. Het is natuurlijk een goede zaak dat de Europese milieuministers de MSR willen verstrengen.

Doorheen de jaren is het surplus aan emissierechten immers geëxplodeerd, op het moment tot bijna 1,7 miljard ton. Het mechanisme van MSR moet dat surplus gestaag wegwerken. Door de verstrenging waartoe de Europese milieuministers beslisten, kan de prijs voor een ton CO₂ op termijn opnieuw stijgen. Niettemin besliste de Europese Milieuraad meteen ook om aan de industrie extra gratis emissierechten uit te delen. Dat is contraproductief, en in de praktijk zelfs een absurde subsidie aan vervuilers. Daarom is het ook zo'n gemiste kans dat het Europees Parlement eind februari zwichtte onder de druk van de cementlobby om de vervuilende cementindustrie gratis emissierechten te blijven verlenen. Pro memorie: de sector verdiende de afgelopen jaren zeker 5 miljard euro aan het doorverkopen van gratis CO₂-rechten.

Het ETS is een Europees systeem, maar ook buiten de Europese Milieuraad kunnen de lidstaten een bepalende rol spelen. Zo heeft Zweden vorig jaar aangekondigd om van 2018 tot 2040 jaarlijks voor 300 miljoen Zweedse kroon, dat is meer dan 31 miljoen euro, aan emissierechten op te kopen en te vernietigen. Tegen de huidige prijs betekent dat een vermindering van grofweg 7 miljoen ton CO₂ per jaar. Het plan komt bovenop en niet in de plaats van de reeds aanwezige Zweedse inspanningen in de strijd tegen klimaatverandering. De Zweedse regering nodigde trouwens andere lidstaten uit haar voorbeeld te volgen. Dat valt mooi te lezen in de officiële overheidscommunicatie op de website van de Zweedse regering.

Daaromtrent heb ik enkele vragen voor u, minister.

Hebt u al contact gehad met uw Zweedse collega's over hun strategie om de prijs van emissierechten te doen stijgen, bijvoorbeeld in de marge van de Europese Raad? Bent u dit van plan? Heeft Zweden dit initiatief formeel voorgesteld op de Europese Raad?

Volgt u de Zweedse redenering dat het opkopen en vernietigen van emissierechten in het huidige systeem een manier kan zijn om het ETS krachtiger te maken om de industriële uitstoot van broeikasgassen te verminderen? Welke manier om klimaatgeld te besteden is volgens u het zinvolst in de strijd tegen klimaatverandering: het geld dat naar carbon leakage gaat of het opkopen en vernietigen van emissierechten?

Overweegt u om met Vlaanderen het Zweedse voorbeeld te volgen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Danen, ik heb in deze commissie al een paar keer gezegd en wil nog eens herhalen dat de herziening van het ETS ook voor Vlaanderen essentieel en zeer belangrijk is, omdat structurele maatregelen echt nodig zijn om de koolstofprijs op korte termijn te verhogen.

Ik ben op de hoogte van het Zweedse voornemen om unilateraal emissierechten op te kopen en te vernietigen om zo de koolstofprijs te verhogen. Dat plan werd niet formeel voorgesteld op de Raad Leefmilieu van 28 februari 2017. Tijdens deze raad heeft Zweden wel een voorstel gedaan om op Europees niveau rechten uit de marktstabiliteitsreserve te annuleren. Ook wij hebben daarvoor een voorstel. Ik heb voorgesteld 900 miljoen emissierechten uit de marktstabiliteitsreserve te annuleren bij de start van de volgende handelsperiode. Uiteindelijk bereikte de Raad Leefmilieu een akkoord om vanaf 2024 alle rechten boven op het veilingvolume van het voorgaande jaar in de marktstabiliteitsreserve te annuleren. Zo wordt een grote hoeveelheid rechten uit de markt gehaald, maar blijft in de reserve tegelijkertijd ook een buffer behouden, ter grootte van het veilingvolume in één jaar, om de liquiditeit in de markt te garanderen. We kunnen op dit ogenblik nog niet exact vaststellen hoeveel rechten er op basis van dit principe precies zullen worden geannuleerd. Dat hangt uiteraard af van de evolutie van de koolstofmarkt. Volgens de inschatting van mijn administratie zou dit voorstel leiden tot de annulering van ongeveer 2,3 miljard rechten. Ik hoop dat de Raad hierover nu snel een akkoord kan sluiten met het Europees Parlement en de Europese Commissie. Dat gebeurt in een dialoog, zoals dat heet.

De annulering van een deel van de rechten in de marktstabiliteitsreserve is niet de enige maatregel die op tafel ligt. Zowel de Raad als het Europees Parlement zijn voorstander van een snellere opname van het surplus op de koolstofmarkt in de marktstabiliteitsreserve vanaf 2019. Ook dat voorstel heb ik gesteund.

In uw vraag suggereert u dat we in het kader van het ETS een keuze moeten maken tussen enerzijds de bescherming van de competitiviteit van de industrie en anderzijds de versterking van het ETS. Ik denk echter dat we moeten streven naar een evenwichtig ETS waarin beide elementen voldoende aandacht krijgen. Structurele maatregelen voor het bereiken van een robuuste koolstofprijs moeten hand in hand gaan met een doeltreffende bescherming tegen carbon leakage. Als onze Europese industrie zou delocaliseren wegens carbon leakage, komt dat de globale strijd tegen de klimaatverandering niet ten goede. Bovendien klopt het niet dat een hogere bescherming voor onze industrie leidt tot een minder sterk ETS. De koolstofprijs wordt immers bepaald door het totale aanbod op de markt.

U vraagt of Vlaanderen, boven op de beslissingen op Europees niveau, van plan is om op eigen houtje extra emissierechten op te kopen en te annuleren. Dat lijkt me geen goed idee. De versterking van het ETS kan het efficiëntst op Europees

niveau worden aangepakt. U verwijst naar het Zweedse voorstel dat zou kunnen leiden tot een jaarlijkse annulering van ongeveer 7 miljoen emissierechten. Met het akkoord dat op de Raad Leefmilieu werd gesloten, gaat het over het annuleren van 2,3 miljard emissierechten. Het is duidelijk dat maatregelen het best op Europees niveau worden genomen. Bovendien gaat een unilaterale beslissing om rechten te annuleren, ten koste van onze eigen veilingopbrengsten, waardoor we minder geld beschikbaar hebben voor ons intern klimaatbeleid. Door het probleem op Europees niveau aan te pakken, verwachten we net meer veilingopbrengsten en dus meer middelen om in te zetten voor ons klimaatbeleid. Vlaanderen engageert zich dan ook om bij de Europese onderhandelingen een ambitieus resultaat te boeken. Het recente akkoord op de Raad Leefmilieu is dat al, en heeft ook aangetoond dat er goede afspraken kunnen worden gemaakt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank voor uw antwoord, minister. Ik begrijp wel dat Zweden emissierechten annuleert boven op de engagementen die het land al was aangegaan. Landen kunnen zoiets dus wel doen, boven op de Europese maatregelen. Ik besef natuurlijk dat Europa het beste niveau is, maar dat betekent niet dat de lidstaten of deelstaten niet ook zelf nog extra inspanningen kunnen doen.

U zegt dat u maatregelen hebt genomen om het ETS beter te laten werken. Het systeem vertoont inderdaad nog heel wat kinderziekten, als we dat na al die tijd tenminste nog zo mogen noemen. Kunt u misschien nog andere maatregelen aanhalen om het systeem te verbeteren?

Eigenlijk zegt u een beetje dat Vlaanderen niet echt een koploper wil zijn. Zweden wil dat duidelijk wel. Klopt het eigenlijk wel dat we eerder willen volgen dan vooroplopen? Zo ja, dan wil ik dat graag uit uw mond horen, want het klimaat vraagt ook om koplopers, en ik wil graag weten hoe u daartegenover staat.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, we weten dat we hier te maken hebben met een zeer complex en technisch dossier. De redenering, collega Danen, dat hoe meer uitstootrechten we schrappen, hoe beter voor het milieu, klinkt wel goed, maar klopt niet helemaal. Met gratis uitstootrechten willen we ook die bedrijven belonen die echt extra investeringen doen en zich extra inspannen om de CO₂-uitstoot te beperken. In Vlaanderen hebben we bedrijven die op dat punt tot de absolute top behoren en zij verdienen een beloning. Elke ton staal die in India wordt geproduceerd in plaats van bij ons, is geen goede zaak voor het milieu. In principe steunen we uiteraard het feit dat een bepaald aantal emissierechten uit de markt wordt gehaald, want de prijs moet omhoog. De minister sprak daarnet van 2,3 miljard, sommigen spreken van 2,5 miljard. Dat is natuurlijk heel veel, en zeker meer dan vooropgesteld. We kunnen ons dan ook afvragen of de slinger niet een beetje doorslaat. Een grondige berekening is nuttig.

In uw vraag zegt u, collega Danen, dat het standpunt van de Europese Minister-raad overeenkomt met het Belgisch-Vlaamse standpunt. Ik heb de indruk dat het Vlaamse en trouwens ook het Belgische standpunt veeleer overeenkwam met dat van het Europees Parlement en niet zozeer met dat van de Raad. De Raad wil dat 55 procent van de rechten kan worden geveild en dat 45 procent gratis is. België stond op het standpunt 52 procent te veilen en 48 procent gratis. Dat staat dichterbij wat het Europees Parlement eigenlijk wilde.

Ik heb hierbij volgende extra vraag, minister. Hebt u al kunnen laten berekenen welke impact het standpunt van de Europese Ministerraad heeft op de Vlaamse ETS-bedrijven? Kunt u ons die resultaten bezorgen? Is dat nog niet gebeurd, dan lijkt het me nuttig die oefening te maken en dit echt heel concreet, specifiek te

berekenen. We weten dat we nog niet bij het eindpunt zijn. De dialoog moet nog komen. Er moet nog worden onderhandeld, maar een correcte berekening van de impact op onze bedrijven lijkt me geen overbodige luxe.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Danen, alternatieven formuleren lijkt me weinig zinvol, want er is een akkoord. Ik ben er geen voorstander van hetzelfde te doen als Zweden.

Mijnheer Vandaele, de impact van het voorstel – want een definitieve beslissing is het nog niet – op onze bedrijven zullen we laten narekenen en via het secretariaat bezorgen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Elke inspanning om te komen tot een betere marktstabiliteit is uiteraard zinvol. Alles wat er op dat terrein gebeurt, is het ondersteunen waard. Ik ben wel voorstander van het Zweedse voorstel en vind het sterk dat ze meer doen dan wat ze al deden. Ik denk dat een dergelijk plan op korte termijn de CO₂-uitstoot reëel naar beneden kan halen. Hoe beter het marktmechanisme werkt en hoe reëler en dus hoger de CO₂-prijs is, hoe minder er wordt uitgestoten. Dat moeten we stimuleren, maar ik neem akte, minister, dat u op dat vlak niet meer wilt doen dan wat u al doet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over Europese adviezen inzake chemische stoffen en de schadelijkheid voor de gezondheid – 1583 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, we zijn in de Senaat volop bezig met ons informatierapport hormoonverstorende stoffen. We hebben al een aantal hoorzittingen achter de rug waarna we al een belangrijke conclusie kunnen trekken, namelijk dat de adviezen en regelgeving die Europa via verordeningen naar de lidstaten brengt, vaak te weinig ver gaan en het voorzorgsprincipe niet dekken. Dat is een bekommernis die professoren ons meegeven.

Het recente voorbeeld rond de rubbergranulaten op kunstgrasvelden, waarover in dit parlement al verschillende vragen zijn gesteld, stelt dezelfde conclusie. Het Europees Chemicaliënagentschap (ECHA) heeft op basis van de literatuurstudie van kortlopende testen over de hele wereld besloten dat er geen enkel gevaar is bij de blootstelling van deze rubbergranulaten aan de mens. Hoewel men geen aantoonbare gezondheidsrisico's kan geven, adviseert het agentschap toch om de regelgeving aan te passen.

Bij de conclusies van het ECHA heeft men trouwens geen rekening gehouden met kwetsbare groepen. Zo moet er specifiek advies komen voor kinderen. Kinderen zijn namelijk het meest gevoelig voor kankerverwekkende stoffen. Ook de schadelijkheid van de toxische stoffen in mengselvorm en de schadelijkheid ook bij kleinere hoeveelheden moeten nog worden onderzocht. Ook uit de hoorzittingen blijkt dat er heel wat evidentie is dat zowel de mixtures als de lage doseringen ook schadelijk kunnen zijn voor de volksgezondheid.

Belgische en Vlaamse onderzoekers staan reeds verder in hun onderzoeken dan de Europese adviezen. Die zijn ook aan bod gekomen tijdens de hoorzittingen. Voor de rubbergranulaten heeft de universiteit van Hasselt door een chemische analyse bewezen dat er effectief kankerverwekkende stoffen te vinden zijn in de rubberkorrels die gebruikt worden op kunstgrasvelden. Het lijkt dan ook evident om deze studies mee ter hand te nemen bij het opstellen van adviezen.

Als we volgens het voorzorgsprincipe willen handelen, is sensibilisering van groot belang, maar niet alleen dat. Dat de regelgeving betreffende de eliminatie van hormoonverstorende stoffen er moet komen, wat federale materie is, is vanzelfsprekend, maar even vanzelfsprekend is dat we ondertussen voluit producenten en gebruikers kunnen aansporen om met gezonde alternatieven te werken. Een mooi voorbeeld in Denemarken is een 'mobile app' binnen het kader van mHealth, waarbij je door het scannen van productbarcodes kunt zien of de verwerkte stoffen een gezondheidsrisico inhouden of niet. Bij het voorbeeld van de rubbergranulaten kan men duidelijk stellen dat er tevens evenwaardige alternatieven bestaan zoals kokosvezels die geen schadelijke stoffen bevatten.

Minister, ik had graag van u vernomen of u kennis hebt genomen van bovenstaande voorbeelden. Welke maatregelen zult u nog nemen om het onderzoek rond de rubbergranulaten te ondersteunen? Welke conclusies zult u hieruit trekken inzake uw algemeen beleid rond preventie van schadelijke chemische stoffen? Indien het voorzorgsbeginsel wordt gehanteerd, overweegt u om u meer te beroepen op Vlaamse studies inzake gezondheidsrisico's en leefmilieu?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Franssen, ik ken het Deense voorbeeld van sensibilisatie waarbij productbarcodes via een mobiele applicatie worden gescand om na te gaan welke stoffen in het product zitten en wat eventueel de gezondheidsrisico's zijn. Ik hecht zelf veel belang aan een goede sensibilisatie en informatie. Op die manier kan men een heel bewuste keuze maken als burger. De dienst Milieu en Gezondheid van het Departement Omgeving heeft bijvoorbeeld de website 'bouw gezond' ontwikkeld ter ondersteuning van milieuvriendelijke en gezonde keuzes bij het bouwen en het verbouwen van woningen. Ook werd een website 'gezond uit eigen grond' ontwikkeld die burgers een leidraad biedt voor het gezond tuinieren. Het is belangrijk dat we deze acties voortzetten en dat samen met bijvoorbeeld Sport, Onderwijs, Volksgezondheid en dergelijke meer.

Specifiek wat de rubbergranulaten betreft, is er niet echt een bijkomend onderzoek gepland. Het agentschap Zorg en Gezondheid heeft op 8 maart 2017 een advies geschreven over het onderzoek naar polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) in rubbergranulaten op kunstgrasvelden. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de universiteiten van Hasselt en Leuven in opdracht van Het Belang van Limburg. In dit advies wordt besloten dat er momenteel geen aanwijzingen zijn dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat tot risico's voor de gezondheid leidt. Mijn diensten zullen uiteraard de resultaten van alle studies die er hieromtrent zijn, Europese en internationale, verder goed opvolgen.

Ik zal mijn diensten ook de opdracht geven om dit dossier te agenderen op de volgende Nationale Cel Leefmilieu-Gezondheid. Deze materie betreft een gedeelde bevoegdheid waarbij ook productbeleid en preventieve gezondheidszorg belangrijk zijn.

Wat het algemeen beleid rond preventie van schadelijke chemische stoffen betreft, zet ik verder in op een opvolging van de blootstelling aan die schadelijke chemische stoffen bij de Vlaamse bevolking in het algemeen en bij gevoelige groepen in het bijzonder. Dit gebeurt onder meer in het kader van het vierde Steunpunt Milieu en Gezondheid, waarbij extra aandacht uitgaat naar de blootstelling van gevoelige groepen zoals pasgeborenen en mensen met een lage sociaal-economische achtergrond.

Na de evaluatie van de resultaten van dergelijk onderzoek wordt een proces van gefaseerde beleidsvertaling geïnitieerd. Op basis van dit proces wordt in het kader van het voorzorgsprincipe het lopend beleid inzake bronaanpak, monitoring, sensibilisatie en informatievoorziening voortgezet. We maken ook een evaluatie en we optimaliseren op basis van de bevindingen.

Op basis van de jarenlang opgebouwde expertise in het kader van verschillende steunpunten neemt Vlaanderen nu een trekkende rol op in de Europese humane biomonitoring. Dat initiatief is dit jaar gestart. Dit Europese project richt zich specifiek op het verbeteren van de kennis over de blootstelling van de Europese bevolking aan chemische stoffen, de mogelijke gezondheidseffecten ervan en de concrete beleidsvertaling. Het departement Omgeving zal een belangrijke bijdrage leveren bij inhoudelijke taken over beleidsvertaling van resultaten inzake humane biomonitoring en als nationaal contactpunt voor België. Ten slotte zorgt ook een goede samenwerking tussen het Steunpunt Milieu en Gezondheid en de partnerorganisatie van het agentschap Zorg en Gezondheid voor een goede onderbouwing van het Vlaams beleid rond preventie van schadelijke stoffen, dit zowel voor Vlaanderen in het algemeen als voor specifieke vervuilingshotspots die we bij ons kennen. Het is dus zeker een item dat ons na aan het hart ligt.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Dank u wel, minister. Het is positief te horen dat jullie kartrekker zijn op Europees vlak als het gaat over humane biomonitoring, en ook dat er specifiek zal worden gekeken naar bijzonder kwetsbare doelgroepen zoals kinderen, die zeer gevoelig zijn voor allerlei chemische stoffen en de gevolgen ervan wat de hormoonverstorende stoffen betreft. U sprak over een evaluatie. Hebt u al de timing ervan? Wanneer mogen we die evaluatie verwachten?

Het blijkt dat er in het Waalse Gewest geen humane biomonitoring gebeurt, vermoedelijk omdat er ook andere gevoelige zaken zijn. Je kunt niet alle gewesten met elkaar vergelijken. Wordt op een interministeriële conferentie besproken hoe de andere gewesten ook mee aan de kar kunnen trekken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik moet de timing van de evaluatie navragen. Ik zal dat bezorgen aan het commissiesecretariaat. Wij blijven aan de kar trekken. Daar kunt u op rekenen, en we maken ook anderen warm om daaraan mee te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal ingestelde beroepen bij vergunningsaanvragen – 1602 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, als ik in de war ben, ligt dat meestal aan mezelf. Maar nu brengt u mij in de war. Het gaat namelijk over het departement Ruimte, afdeling Onderzoek en Monitoring (AOM). De naam zegt het zelf: het staat in voor de monitoring. Meten is weten. Dat vereist natuurlijk dat men juist cijfermateriaal aanlevert.

Uit het antwoord op verschillende schriftelijke vragen stel ik vast dat er op zijn minst een aantal anomalieën zijn tussen de verschillende cijfers die u het

parlement bezorgde, maar ook in een aantal cijfers die ik heb teruggevonden in een schriftelijke vraag van collega Peeters van 10 maart 2016. Daaruit blijkt dat de stedenbouwkundig ambtenaar in 2014 en 2015 41 en 54 keer in beroep ging tegen een vergunningsbeslissing. In 2016 verdubbelde dit naar 98 dossiers.

Bij de vraag van collega Peeters was er sprake van slechts 13 beroepen in 2014 en 19 beroepen in 2015. Ook wat het aantal beroepen door de aanvrager betreft, stel ik discrepanties vast in de antwoorden op verschillende vragen.

Niettemin is er volgens mij een duidelijke tendens waarneembaar in het aantal beroepen tegen beslissingen van de colleges. We zien in alle provincies een exponentiële stijging in 2016, zowel het aantal beroepen ingesteld door Ruimte Vlaanderen als het aantal beroepen dat aanvragers tegen weigeringen instellen.

Het aantal beroepen van de aanvrager tegen weigeringen daalde tussen 2011 en 2015 van 1505 naar 804. In 2016 trad plots een verdubbeling op: in maar liefst 1755 dossiers werd een beroep ingesteld. Er is een verschil tussen een aantal provincies, maar wat mij verontrust, is dat er in de provincie Vlaams-Brabant een verdrievoudiging is van het aantal beroepen. Ook wat betreft de beroepen door Ruimte Vlaanderen zien we duidelijk dat een grote stijging optreedt in bepaalde provincies. Zo verdrievoudigde het aantal beroepen in Vlaams-Brabant. In West-Vlaanderen gaat het zelfs om een stijging met 600 procent.

Minister, hoe komt het dat de cijfers in de verschillende antwoorden zo drastisch verschillen? Daar moet toch een verklaring voor zijn. Hoe staat u tegenover deze stijging en welke oorzaken denkt u dat hieraan ten gronde liggen? Welke implicaties heeft deze evolutie in het licht van de omgevingsvergunning? We hebben daar daarnet al over gesproken. Volgens mij impliceert dat dat men daar aandacht voor moet hebben in het licht van deze vergunning.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, u bent terecht in de war. Wij waren ook in de war. Er zijn blijkbaar verschillende cijfers doorgekomen vanuit onze diensten. Ik zal u uitleggen hoe dat komt. Er moeten heel wat handelingen gebeuren als diensten cijfers of cijferoverzichten moeten geven. Eerst en vooral is er de vraag wat er precies wordt gevraagd. Dat is vaak al een interpretatie. Dan is er het gebruik van verschillende databronnen, wat afhankelijk is van de vraagstelling, en een aantal manuele handelingen.

Bij de schriftelijke vraag nr. 512 is er een fout van samenvoeging gebeurd waardoor een verkeerd resultaat werd verstrekt. Voor de beantwoording van de schriftelijke vraag werd immers een selectie gemaakt op aanvrager/derde, waarbij niet alle beroepen gedetecteerd werden en waardoor de absolute aantallen afwijken en verder onderzocht moesten worden. Dit werd aangegeven in de aanhef van het antwoord in de bijlage.

Wat betreft de recente schriftelijke vraag nr. 301 werd bij de beantwoording vastgesteld dat Ruimte Vlaanderen niet over alle informatie beschikte om op alle vragen en opdelingen te kunnen antwoorden. Derhalve werden er ad-hocgegevens opgevraagd bij de aanspreekpunten ruimtelijke ordening van de provinciebesturen. De nieuw bijeengebrachte cijfers bleken vervolgens weer overeen te komen met de eerder verstrekte cijfers in de schriftelijke vraag nr. 197.

De afdeling Onderzoek en Monitoring staat inderdaad in voor de monitoring van cijfers en zal vanaf dit jaar halfjaarlijks een monitoringrapport opmaken over de afgeleverde vergunningen alsook de ingestelde beroepen. Hiervoor zal zo nauwkeurig mogelijk beschreven worden welke databronnen gebruikt worden, bijvoorbeeld het vergunningenregister dat wordt opgemaakt door de gemeentebesturen

en waarvan een halfjaarlijkse update wordt overgemaakt aan Ruimte Vlaanderen. Men zal op die manier ook de potentiële onnauwkeurigheden kunnen zien. De cijfers die verkregen worden van de aanspreekpunten bij de provinciale diensten, zullen als controle dienen. Dit rapport zal online ter beschikking worden gesteld.

Het cijfermateriaal 2016 werd recent bijeengebracht en geeft inderdaad aan dat er gemiddeld sprake is van een verdubbeling van het aantal. De inhoudelijke verklaring waarom dit in Vlaams-Brabant significant hoger ligt dan in de andere provincies, is ons niet bekend. Deze vraag kan mogelijk beantwoord worden op niveau van de provincie Vlaams-Brabant. Het monitoringrapport zal daar nader op kunnen ingaan.

Op dit moment is het volledig voorbarig om voorspellingen te doen richting omgevingsvergunning. We zijn nog maar net gestart met de omgevingsvergunning en hebben op dit ogenblik geen analyse ten gronde over de vastgestelde stijging. Met het monitoringrapport over 2016 zal het mogelijk worden om de voortgangscntrole te doen inzake ingestelde beroepen binnen de omgevingsvergunning.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u wel. Ik dacht echt dat het aan mij lag, maar deze keer was het dus niet het geval. Dank om dit recht te zetten. We baseren ons inderdaad op de inhoud van een aantal schriftelijke vragen. Als daar dan een aantal serieuze verschillen tussen zitten, dan begint een mens zich vragen te stellen. Het lijkt me bizar dat een afdeling binnen Ruimte Vlaanderen, die als kerntaak heeft een monitoring te doen, niet goed weet welke data ze moet gebruiken. De vragen waren volgens mij duidelijk: hoeveel beroepen zijn er door Ruimte Vlaanderen ingesteld in het jaar 2014, 2015 en 2016? Het vergt enige nauwkeurigheid van de administratie om ons de juiste cijfers te geven.

Dat verklaart natuurlijk nog altijd niet waarom er ineens een enorm aantal extra beroepen is, een verdrievoudiging in Vlaams-Brabant. Het is net alsof men binnen de provincie de autonomie van gemeentebesturen niet kan honoreren en er daarom zo veel beroepen zijn. Ook in West-Vlaanderen is er een serieuze stijging. Ik vind wel dat u als minister eens moet nakijken waarom er in andere provincies minder beroepen zijn, hoewel daar ook stijgingen zijn, maar minder groot. Het verontrust me. We streven allemaal naar autonomie voor de lokale besturen. Mijn persoonlijke ervaring is dat die autonomie soms door provinciale besturen op de helling wordt gezet als het over ruimtelijke ordening gaat.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, u hebt volledig gelijk wanneer u zegt dat die gegevens correct moeten zijn. Ik volg u daar volledig in. We zullen onze administratie en de secretaris-generaal erop aanspreken dat dit beter en anders moet gebeuren. U hebt daar volledig gelijk in. Ik neem daar ook de verantwoordelijkheid, maar ik zal dit zeker doorgeven aan de dienst.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u wel. De initiatieven die u nu al neemt om de halfjaarlijkse monitoring online te zetten, zijn een stap in de goede richting. Zo kunnen we de evoluties bewaken inzake de beroepen die worden ingesteld. Dat stelt ons ook in de mogelijkheid om eventueel bij provinciebesturen na te gaan waarom een provincie zo fel afwijkt ten opzichte van andere provinciebesturen.

Het is belangrijk dat een beleid wordt gevoerd waarin de gemeentelijke autonomie gerespecteerd wordt. Het is soms meer dan alleen stedenbouw. Er zijn ook problematieken als mobiliteit en water die de gemeenten in het afleveren of het weigeren van een vergunning meenemen. Volgens mij behoort die verantwoordelijkheid

toe aan de lokale besturen omdat zij de situatie het beste kennen en is het niet aan provinciebesturen om hun visie inzake het al dan niet afleveren van een bouwvergunning op te dringen aan gemeentebesturen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van de proefprojecten inzake pmd-inzameling – 1666 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de inzameling van plastic-afvalstromen – 1815 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, mijn vraag dateert van 22 maart. Gelet op de drukke bezigheden in de commissie met de vele hoorzittingen en gelet op de paasvakantie, komt ze nu pas aan bod. Ik heb begrepen dat de minister op donderdag 30 maart aanwezig was in de stad Mechelen, die meedoet aan het proefproject rond de roze vuilniszak.

Begin 2016 werden enkele proefprojecten opgestart inzake alternatieve inzamel-scenario's voor pmd. In deze P+MD-projecten wordt de huidige pmd-inzameling bijvoorbeeld uitgebreid met harde plastics, zachte plastics zoals folies en zakken enzovoort.

Minister, in september 2016 deelde u deze commissie mee dat een eerste tussentijdse analyse van Fost Plus aantoonde dat de verwachte inzamelresultaten nog niet werden behaald, maar dat de ingezamelde hoeveelheden kunststoffen wel overal gestegen waren. Een definitieve evaluatie van deze proefprojecten is gepland tegen eind dit jaar.

Recent – mijn vraag is ingediend op 22 maart – meer bepaald de week voorafgaand aan 22 maart, berichtte de media dat afvalintercommunale Verko, die actief is in Dendermonde en een aantal omliggende gemeenten, de huidige blauwe pmd-zakken wil vervangen door paarse exemplaren waar alle plasticverpakkingen in mogen. Volgens de organisatie maakt een dergelijk uniform systeem de boodschap voor gezinnen een stuk eenvoudiger waardoor het verzamelen van deze afvalstoffen alleen maar soepeler kan verlopen. Verko baseert zich onder andere op de positieve ervaringen met het lopende proefproject in Aalter, waar de inwoners ook heel tevreden zijn.

Afgelopen weekend was er de berichtgeving vanuit alle Oost-Vlaamse afvalintercommunales dat zij allen samen achter de idee van het proefproject van Dendermonde staan en dus voorstander zijn van de paarse zak.

Minister, hoe reageert u op het pleidooi van Verko en van de Oost-Vlaamse afvalintercommunales voor het invoeren van een paarse zak voor pmd-inzameling tegen 1 januari 2019 in heel Vlaanderen?

De vooropgestelde definitieve evaluatie van de proefprojecten inzake pmd-inzameling wordt gepland tegen eind dit jaar. U hebt al eens resultaten bekendgemaakt van een tussentijdse evaluatie. Is er intussen al een actualisatie gebeurd? Zijn er meer recente cijfers of gegevens beschikbaar?

Overweegt u om een definitieve evaluatie vroeger dan eind 2017 te laten plaatsvinden?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): 'Vanaf volgend jaar zetten we overal in Vlaanderen de roze zak buiten', zo kopten enkele media recent. Dat deden ze nadat u, minister, had verwezen naar de proefprojecten rond de inzameling van plastics die momenteel lopen en waaruit eind dit jaar zal blijken welke inzameling het vlotst verloopt. Dat wordt dan de inzamelmodus vanaf volgend jaar in heel Vlaanderen.

Als u vandaag stelt dat er sowieso een uitbreiding komt, dan steunen wij die met onze partij volledig. Maar vorig jaar al kreeg ik duidelijke signalen vanuit de afvalverwerkingssector dat een uitbreiding van de huidige blauwe pmd-zak, de komst van de paarse zak dus, P+MD, de beste optie zou zijn. Ik heb ook vernomen dat Interafval, de verzameling van alle afvalintercommunales het voorstel van de uitbreiding van de blauwe zak genegen is. De afvalverwerkende bedrijven wachten op groen licht, zoveel is duidelijk.

Minister, uit uw communicatie leid ik af dat de tussentijdse resultaten aantonen dat de inzameling van plasticafval in heel Vlaanderen er moet komen. De pers van eind maart lijkt te suggereren dat u voor de roze zak gaat voor 2018. Waarom opteert u nu al niet voor de ambitieuze vlucht vooruit en verschaft u niet meteen duidelijkheid aan de afvalverwerkende bedrijven, gemeenten en intercommunales en niet het minst aan de inwoners?

Welke stappen moet u beleidsmatig nog zetten voor we in 2018 een paarse of een roze zak buiten kunnen zetten?

Wat is de impact van de mogelijke komst van statiegeld op de financiële leefbaarheid van de blauwe pmd-zak? Kan die volgens u wel apart blijven bestaan als u toch voor de roze zak gaat?

Wat is de impact op de tonnages van een aparte inzameling van plastics voor recycling, voor de verbrandingsovercapaciteit?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben inderdaad een groot voorstander van een veralgemeende inzameling van plasticverpakkingen. Daar wordt ook rekening mee gehouden in de lopende aanpassing van de erkenning van Fost Plus.

Voor we deze veralgemening kunnen doorvoeren, zijn er echter nog belangrijke investeringen nodig in de sorteercentra. De sorteerdere moeten de tijd hebben om hun sorteerinstallaties aan te passen aan de nieuwe sorteerboodschap.

Ik heb altijd gezegd – en ik het dat ook herhaald op het moment dat in Mechelen de bank werd voorgesteld die was gemaakt met restplastics – dat de proefprojecten die lopen, momenteel op kruissnelheid zijn en dat de evaluatie daarvan pas tegen eind 2017 zal zijn afgerond. Pas dan kan een beslissing worden genomen over het inzamelsysteem dat zal worden ingevoerd.

De eerste bevindingen van september 2016 worden op dit moment bevestigd. Momenteel is het te vroeg om de gegevens te communiceren aangezien er nog onderzoek lopende is. Een vroegere afsluiting van de definitieve evaluatie is niet haalbaar.

De recyclagemogelijkheden van de ingezamelde fracties worden nog verder onderzocht. De milieu- en economische analyse van de geteste scenario's is nog in opmaak. Er wordt ook een vergelijking gemaakt met het systeem van de roze

zak. We gaan ervan uit dat er ongeveer twee jaar nodig zal zijn tussen de definitieve beslissing over de veralgemening van een nieuwe aangepaste inzameling en de concrete start op het terrein. Bestaande sorteerinstallaties moeten hun vergunning laten aanpassen en de nodige investeringen kunnen uitvoeren.

De eventuele invoering van een statiegeldsysteem zal natuurlijk ook een grote impact hebben op het bestaande pmd-systeem. In de studie 'Impactanalyse invoering statiegeld op eenmalige drankverpakkingen' werd deze impact nader bekeken. Eenmalige drankverpakkingen maken ongeveer 56,3 gewichtsprocent uit van de totale hoeveelheid pmd-afval. Indien statiegeld wordt ingevoerd op eenmalige drankverpakkingen, zal dus een groot deel van de inhoud uit de pmd-zak verdwijnen. Dit betekent dat de totale kosten van de pmd-inzameling zouden kunnen verminderen door bijvoorbeeld minder ophaalrondes te organiseren, maar natuurlijk ook dat er minder materiaal zal worden opgehaald.

Een analyse van de financiële leefbaarheid van de pmd-zak indien statiegeld wordt ingevoerd, maakt niet echt deel uit van het onderzoek. Wel staat vast dat de mogelijke invoering van statiegeld een significante impact zal uitoefenen op de wijze waarop de inzameling van verpakkingsafval wordt gefinancierd.

Het Fost Plus-systeem steunt op het beginsel van solidariteit tussen alle verpakkingsmaterialen – plastic, papier en karton, metaal – en tussen alle sectoren. De bestaande solidariteit tussen de verschillende verpakkingsmaterialen en de verschillende sectoren zal moeten worden herbekeken.

Indien statiegeld ingevoerd wordt, dringt zich dus een nieuwe invulling van de pmd-zak op. Een verminderd volume in de blauwe pmd-zak kan een opportuniteit zijn om de restplastics bijkomend in te zamelen. Of de blauwe pmd-zak blijft bestaan bij een eventuele invoering van de roze zak, staat los van het al dan niet invoeren van statiegeld.

Afhankelijk van de evaluatie van de lopende proefprojecten en het systeem van de roze zak, zal worden gekozen voor ofwel een zak, ofwel een systeem met meerdere zakken. In het uitvoeringsplan huishoudelijk afval zijn meerdere lijnen uitgetekend om plastics meer selectief in te zamelen. Zo voert het uitvoeringsplan een verplichte selectieve inzameling van harde kunststoffen via de recyclageparken in. Tegen september van dit jaar moeten alle recyclageparken in Vlaanderen een aparte inzameling van harde kunststoffen organiseren. Daarmee mikt het plan op een selectieve inzameling van minstens 5 kilogram per inwoner harde kunststoffen tegen het einde van de planperiode. Daarnaast wordt ook de verplichte selectieve inzameling van kunststoffen bij bedrijven voorbereid via een volgende wijziging van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA).

Tot slot zal ook een veralgemeende inzameling van restplastics, via een paarse of roze zak, zorgen voor een daling van het restafval. Volgens het jaarverslag van Fost Plus 2015 wordt er jaarlijks ongeveer 230.000 ton plastic verpakkingen vermarkt. Hiervan wordt nu al ongeveer 88.000 ton plastic flessen en flacons ingezameld via pmd. Bijgevolg kan, in de ideale wereld, door een aparte inzameling van plastic verpakkingen ongeveer 140.000 ton extra worden ingezameld die niet meer in het restafval belanden. Dat is allemaal positief, maar welk systeem we precies zullen invoeren zoals afgesproken, zal pas in 2017 worden beslist.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, mijn collega heeft geciteerd uit verschillende persberichten, maar ik ga ervan uit dat dat allemaal te maken heeft met uw bezoek aan de stad Mechelen en de inhuldiging van de bank die werd gemaakt van harde plastics.

Ik heb begrepen dat uit het huishoudelijk plan afvalstoffen er een verplichting wordt opgelegd aan de recyclageparken om harde kunststoffen in te zamelen. In hoeverre is die communicatie al doorgegeven aan de lokale besturen? In ons containerpark hebben wij destijds de blauwe pmd-zak geweerd omdat ons werd gezegd dat er te veel plastics in zaten. Op vraag van de sorteercentra hebben wij die container weggehaald. Ik hoor nu dat het de bedoeling is dat die harde kunststoffen opnieuw verplicht zullen moeten worden ingezameld op de recyclageparken. Hoe wordt dat gecommuniceerd aan de lokale besturen die dikwijls een containerpark uitbaten, of aan de containerparken die op een andere manier worden uitgebaat?

Wij wachten de definitieve evaluatie af tegen eind dit jaar. Als er eind dit jaar een beslissing valt, dan zal er toch wat tijd moeten worden gegeven aan de sorteercentra in Vlaanderen die op basis van de beslissing investeringen zullen moeten doen. Het zal ook een aanpassing vergen van de milieuvergunning.

Minister, ik heb begrepen dat er in de provincie Limburg een afvalintercommunale actief is. Die werkt ook met een bepaald systeem, maar die zak voor harde plastics maakt geen deel uit van het proefproject dat werd gelanceerd. Op basis waarvan werken ze in Limburg?

Bart Nevens (N-VA): Minister, er is veel goodwill, zowel bij de gemeenten als bij de inwoners, om de restafvalzak te verkleinen. Een manier om restafval te verminderen en aan uw huishoudelijk afvalstoffenplan tegemoet te komen, is de plastics uit het restafval te halen. Alleen zijn er vandaag een aantal ad-hocoplossingen die worden aangereikt door intercommunales, door de Limburgse intercommunale, maar ook door andere intercommunales, en door steden om een eigen systeem in te voeren. Het is het verhaal van de kip of het ei. Als u zegt dat de industrie mee moet, dan klopt dat. Maar zolang er geen beslissing is genomen over welk systeem het uiteindelijk zal worden, zolang zal de industrie geen investering doen.

Het klopt niet dat er vandaag geen folies worden ingezameld. Met de pmd-inzameling worden er al plastics gescheiden, namelijk de blauwe zak zelf. De installaties die vandaag worden gebruikt om folies uit de pmd te halen, zijn al operationeel. Alleen kan ik me wel voorstellen dat de capaciteit van dergelijke installaties moet worden uitgebreid. Vandaag gaat het alleen over de blauwe zak, maar als men daar plasticfolies aan gaat toevoegen, dan moet er een capaciteitsuitbreiding komen.

Minister, ik vrees dat door de beslissing uit te stellen, door Fost Plus niet aan te manen een keuze te maken die duidelijk is zowel voor de intercommunales, de gemeenten als voor de inwoners, we tijd verliezen die we nu kunnen benutten over waar we naartoe willen in functie van het behalen van de doelstellingen. Ook al kunt u het systeem pas vanaf 2019 invoeren, het zou goed zijn om vandaag een keuze te maken, zodat de industrie inderdaad die tijd kan gebruiken om haar installaties performanter te maken, om haar milieuvergunning uit te breiden, hoewel ik dat betwijfel als ze vandaag al folies inzamelen. Dan zal het maar een kleintje zijn om ook die plasticfolies die vandaag door verschillende systemen en op verschillende manieren worden ingezameld door gemeenten en intercommunales, om duidelijk te maken dat dat niet zo'n groot werk zal zijn. Vandaag ontbreekt vooral die duidelijkheid, die visie. Daar is nood aan, want de gemeenten en de inwoners stappen sneller dan het beleid vandaag aangeeft.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, wij stellen niets uit. We hebben altijd een heel duidelijke timing vooropgesteld en we houden ons daaraan. Het omgekeerde zou onlogisch zijn. We laten proefprojecten lopen en wachten op de evaluatie en we nemen eind 2017 een beslissing. We houden ons daaraan. Nu snel iets anders gaan beslissen, zou de rechtszekerheid alleen maar onderuithalen. We houden ons dus aan die timing.

Mevrouw Taeldeman, alle intercommunales weten dat ze de harde plastics via de containerparken moeten inzamelen. Het gaat niet over de harde plastics die in de pmd-zak zitten, het gaat over die die er niet in zitten. Als het uw aanvoelen is dat misschien nog niet iedereen daar voldoende van op de hoogte is, moeten we misschien eens kijken hoe we de lokale besturen daarvan rechtstreeks op de hoogte kunnen brengen.

Wat doet Limburg? Limburg maakt gebruik van artikel 8, de erkenning van Fost Plus, waar ook een bijkomende inzameling kan worden georganiseerd. Daarvoor wordt een bepaalde kostprijs aangerekend. Als men op intercommunaal niveau zelf met een systeem wil werken, dan kan dat op dit moment al gebeuren. Hoe meer er selectief wordt ingezameld, hoe meer tevreden ik ben. Ik kan dus alleen maar toejuichen dat er initiatieven worden genomen.

Mijnheer Nevens, het klopt natuurlijk dat organisaties zoals Fost Plus soms een duwtje in de rug nodig hebben, maar dat is niet de reden waarom die beslissing nog niet is genomen. De reden is gewoon dat de timing was afgesproken doordat de proefprojecten liepen tot eind 2017. Dan zullen we duidelijkheid geven. Ik sluit ook niet uit dat de conclusie zou kunnen zijn dat het niet alleen de roze of de paarse zak is, maar dat er misschien een keuze kan zijn vanuit intercommunaal verband. Dat zullen we nog zien wanneer de evaluatie afgerond is.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): De heer Nevens zei daarnet dat er nu sneller een beslissing moet komen of dat we niet dynamisch of ambitieus genoeg blijven. Vlaanderen heeft binnen Europa altijd in de top drie gestaan inzake recycleren. Er gebeuren vele inspanningen om in die top drie te blijven, bijvoorbeeld met de discussie over het statiegeld.

Net vóór de zomer van 2018 mogen we de resultaten van de nulmeting inzake zwerfvuil verwachten. Ook dat zal heel belangrijk zijn voor het verdere verloop van het dossier rond statiegeld. Als we dan in de loop van november en december een beslissing nemen over de hardere plastics, dan zetten we grote stappen vooruit om in de top drie van de recyclage te blijven.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Ik blijf erbij dat we vandaag al weten dat er een grote milieuwinst is. Vandaag is plastic een nieuwe grondstof, en als we die niet benutten, zijn we niet zo slim bezig met ons afvalbeleid.

De inwoners staan positief tegenover het sorteren en apart inzamelen van plastics. Waarom kunnen we van dat momentum geen gebruik maken om inderdaad een goede, duidelijke sorteerbodschap uit te dragen?

Het klopt, minister, dat de vraag is wie dat zal betalen. Fost Plus is vandaag niet bereid de extra inspanning te leveren om alle andere verpakkingsmaterialen, die vandaag via een roze of paarse zak worden samengebracht, mee in te zamelen. Ik vind het jammer dat we die kans laten liggen door misschien vandaag geen beslissing te nemen. U zegt dat u pas beslist nadat de verschillende projecten zijn geëvalueerd, en dat is correct, maar ik voel aan mijn kleine teen dat er eigenlijk geen belemmeringen zijn om een duidelijke visie uit te werken op het inzamelen van plastics. Alleen moeten we nu wel definitief knopen doorhakken zodat we opnieuw die koploper zijn.

Ik spreek uit ervaring. Onze gemeente zamelt al sinds 2007 kunststof in, en dat bespaart onze inwoners 7 tot 8 kilogram restafval per jaar. Dat wil zeggen dat wij in Vlaanderen in de top drie staan van de gemeenten met het minste restafval per inwoner. Het levert echt winst op, zowel voor de inwoners, als voor het milieu. Met

die plastics kunnen we immers ook dingen doen. In Mechelen hebt u een bank ingehuldigd. Er zijn mogelijkheden. De innovatie staat technisch zover dat we met die plastics aan de slag kunnen en ze een nieuw leven kunnen bezorgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de inschakeling van energiesnoeiërs voor het uitvoeren van waterscans – 1668 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, op 20 september 2016 liet u in onze commissie optekenen dat u een overleg met de drinkwatermaatschappijen had gehad om te komen tot een afsprakenkader dat de toepassing van de waterscan moet verbeteren. De resultaten lieten tot dan toe immers te wensen over.

U liet ook weten dat de vraag om de energiesnoeiërs in te schakelen voor het uitvoeren van een waterscan, deel uitmaakte van de evaluatie die de VMM, de Vlaamse Milieumaatschappij, maakte in samenwerking met de drinkwatermaatschappijen. Deze evaluatie kwam er op uw vraag en had tot doel de knelpunten inzake de waterscan te onderzoeken en te achterhalen welke rol de drinkwatermaatschappijen hierin spelen of kunnen spelen.

Sommige drinkwatermaatschappijen, zoals FARYS en De Watergroep, hadden aangegeven dat ze hun gemeentelijke vennoten al hadden gevraagd naar geïnteresseerde energiesnoeiërs die de opleiding tot waterscanner wilden volgen. Een aantal gemeenten had daarop een lijst van geïnteresseerden doorgestuurd. U gaf aan dat op basis van deze bevraging eventueel verdere stappen konden worden gezet. Daarom heb ik voor u de volgende vragen.

In juni 2016 gaf u de Vlaamse Milieumaatschappij de opdracht om de knelpunten inzake de waterscans en de rol die de drinkwatermaatschappijen daarbij kunnen spelen, te onderzoeken. Uit deze evaluatie kwamen werkpunten naar voren. Hoever staat de aanpak van deze werkpunten?

Het overleg van 12 september 2016 had tot doel te komen tot een afsprakenkader met de drinkwatermaatschappijen. Wordt dat afsprakenkader intussen opgesteld? Is het reeds in werking? Wordt het inschakelen van de energiesnoeiërs voor het uitvoeren van waterscans opgenomen in het afsprakenkader? Indien niet, wat was dan de reden daarvoor?

In 2015 werden er 150 waterscans uitgevoerd, waarvan 124 bij beschermde klanten. Wordt er in de afsprakennota een streefcijfer voor het aantal uit te voeren waterscans opgenomen? Wordt er een apart streefcijfer voorzien voor beschermde klanten?

Wordt de algemene visienota omtrent de waterscans door de VMM afgerond? Is deze beschikbaar?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Danen, ik wil eerst nog eens beklemtonen dat ik heel sterk geloof in het instrument van de waterscan. Het is de bedoeling mensen heel gericht te adviseren hoe ze overbodig waterverbruik kunnen vermijden. Dat leidt tot een lager waterverbruik en dat is goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee. Op die manier daalt immers de waterfactuur.

Een eerste ontwerp van afsprakenkader, opgemaakt door de VMM, werd op 12 september 2016 met de drinkwatermaatschappijen besproken. Daarbij werd het volgende bevestigd: een verhoging van het draagvlak voor het instrument water-scan, een actievare toeleiding naar het instrument, een uitbreiding van de huidige doelgroep van beschermde abonnees, een verfijning van de praktische afspraken voor uitvoering.

De besproken aandachtspunten werden verwerkt in een tweede versie van het ontwerp van afsprakennota. Die versie werd voorgelegd op een volgend overleg op 20 december 2016. Op basis van de in dat overleg gemaakte afspraken, werd de afsprakennota verder verfijnd. Ze werd op 10 januari 2017 naar de drinkwatermaatschappijen verstuurd en moet nu verder worden gefinaliseerd.

AquaFlanders vroeg aan de VMM uitstel op het afsprakenkader om te reageren. De drinkwatermaatschappijen willen op basis van een financiële analyse de impact van het nieuwe afsprakenkader evalueren en bekijken of de meerkost past in de goedgekeurde tariefplannen. Ik heb erop aangedrongen het dossier snel af te ronden en ben het eigenlijk niet eens met wat AquaFlanders laat uitschijnen.

In het afsprakenkader zijn op dit ogenblik geen streefcijfers opgenomen. Er is geen algemene visienota opgesteld door de VMM. De verschillende aspecten zijn in het afsprakenkader verwerkt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank voor uw antwoord, minister. Ik geef nog even mee dat er per jaar ongeveer 20.000 energiescans worden uitgevoerd. Natuurlijk bestaat het instrument al wat langer, is het al wat verder ontwikkeld, bekender en allicht ook laagdrempeliger. Daartegenover staan 150 waterscans in 2015. Ik moet natuurlijk toegeven dat het instrument pas sinds 2014 bestaat, maar het verschil in aantal is wel erg groot. Er zijn ook minder mensen die het moeilijk hebben om hun waterfactuur te betalen, dan mensen die hun energiefactuur niet kunnen betalen, al werden er in 2014 toch zo'n 60.000 afbetalingsplannen aangevraagd. Dat is een hoog aantal. We weten dat de waterfactuur de komende jaren zal stijgen. Het is dus belangrijk de waterscan als instrument op punt te stellen en breder te verspreiden. Ik dring er dan ook op aan daar nog sterker op in te zetten.

Dan nog een bijkomend vraagje. Tot wanneer heeft AquaFlanders uitstel gevraagd? En wat willen ze doen wanneer ze met hun werkzaamheden klaar zijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: AquaFlanders zou eind april met een standpunt, een visie op het laatste voorstel komen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik wil ook heel erg inzetten op het instrument van de waterscan, omdat ik sterk geloof dat mensen daarmee kunnen besparen. Men gebruikt vaak water zonder het te beseffen en met eenvoudige maatregelen kan veel worden bespaard. Ik wil er ook voor pleiten het instrument zoals het nu is, te versterken en te verdiepen. Nu is het vrij eenvoudig. Ik begrijp wel dat het nog in een beginfase zit, maar ik stel voor heel snel naar een volwassen fase te evolueren, waarin het instrument echt kan worden gebruikt om mensen minder water te laten verbruiken, zodat dat én hun portemonnee én het milieu ten goede komt. Ik zal hierover in de nabije toekomst zeker een vervolgvraag stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.